

Jaarverslag
Stichting Onze Wijs
2019

INHOUDSOPGAVE

Pagina

Bestuursverslag

Algemeen instellingsbeleid	4
Verslag toezichthoudend orgaan	30
Kengetallen	32
Financieel beleid	35
Continuïteitsparagraaf	41

Jaarrekening

Grondslagen voor waardering van activa, passiva en resultaatbepaling	46
Balans per 31 december 2019	51
Staat van baten en lasten	52
Kasstroomoverzicht 2019	53
Toelichting op de te onderscheiden posten van de balans	54
Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten	58
Bestemming van het resultaat	62
Gebeurtenissen na balansdatum	63
Verbonden partijen	64
Verantwoording subsidies	65
WNT: Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector	66
Niet uit de balans blijvende verplichtingen	71
Ondertekening door bestuurders en toezichthouders	72

Overige gegevens

Statutaire bestemming van het resultaat	74
Gegevens over de rechtspersoon	75
Controleverklaring	76

Bestuursverslag

Voorwoord

Voor u ligt het bestuursverslag 2019 van de Stichting voor PC/RK Primair onderwijs Middelburg/Vlissingen, verder Onze Wijs. Met dit bestuursverslag legt het college van bestuur (CvB) van Onze Wijs op hoofdlijnen verantwoording af over het gevoerde beleid aan de raad van toezicht, de medewerkers, de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad en de medezeggenschapsraden van onze scholen, de Gemeenten Vlissingen en Middelburg, het samenwerkingsverband Kindop1, de ouders en andere belanghebbenden. Het CvB vindt een bestuursverslag vanzelfsprekend, omdat het zich publiekelijk wil verantwoorden. Voor het bestuursverslag hebben we gebruik gemaakt van het door de PO-raad opgestelde format.

Terugkijkend op het jaar 2019 is veel aandacht besteed aan het verbeteren van het personeelsbeleid en de kwaliteitszorg. De inspectie is in het najaar op bezoek geweest en heeft de kwaliteitszorg en de kwaliteitscultuur bij Onze Wijs als "voldoende" beoordeeld.

Mede namens de directeuren dank ik alle medewerkers voor hun betrokkenheid en inzet binnen de scholen en de manier waarop zij van betekenis waren voor de kinderen die aan ons zijn toevertrouwd. Ondanks de hoge werkdruk merk ik een sterke onderlinge verbondenheid, een gerichtheid op kwaliteit en de wil om van elkaar te leren. Dat zegt iets over de beroepshouding van onze collega's. Het afgelopen jaar was er volop groei en ontwikkeling en dus beweging.

Jeroen van den Oord MME

Voorzitter college van bestuur Onze Wijs

Het schoolbestuur

Beschrijving van Onze Wijs

De organisatiestructuur van Onze Wijs wordt gekenmerkt door een éénhoofdige leiding (= Voorzitter college van bestuur) en een breed middenkader (= directies van de individuele scholen). Onze Wijs heeft een bevoegd gezag (= raad van toezicht) dat proportioneel toezicht houdt en een college van bestuur, met bevoegdheden op het gebied van beleidsvoorbereiding, -vaststelling en -uitvoering. De daarbij behorende taken en bevoegdheden zijn vastgelegd in het managementstatuut. Binnen Onze Wijs zijn diverse beleidsgroepen en twee beleidsmedewerkers actief die het college van bestuur ondersteunen op diverse beleidsterreinen. Naast de uitvoering door een klein bestuursbureau zijn een aantal aken uitbesteed. De financiële administratie is ondergebracht bij GRIP Onderwijs, de salarisadministratie bij Govers, de ICT-dienstverlening bij Cloudwise en de inkooporganisatie inclusief aanbestedingen bij Contractables.

Organisatie

Contactgegevens

- Naam schoolbestuur: Stichting voor PC/RK Primair onderwijs Middelburg/Vlissingen, Onze Wijs
- Bestuursnummer: 42653
- Adres: Stadhuisplein 20, 4382 LG VLISSINGEN
- Telefoonnummer: 0118 – 65 02 32
- Email: bestuurskantoor@onzewijs.nl
- Website: www.onzewijs.nl

Contactpersoon

- Naam contactpersoon: Marian Tollenaar – van Belzen
- Functie: directiesecretaresse
- Telefoonnummer: 0118 – 65 02 32

Overzicht scholen

Onder het bevoegd gezag van Onze Wijs vallen de onderstaande 11 scholen gevestigd in de gemeenten Middelburg en Vlissingen:

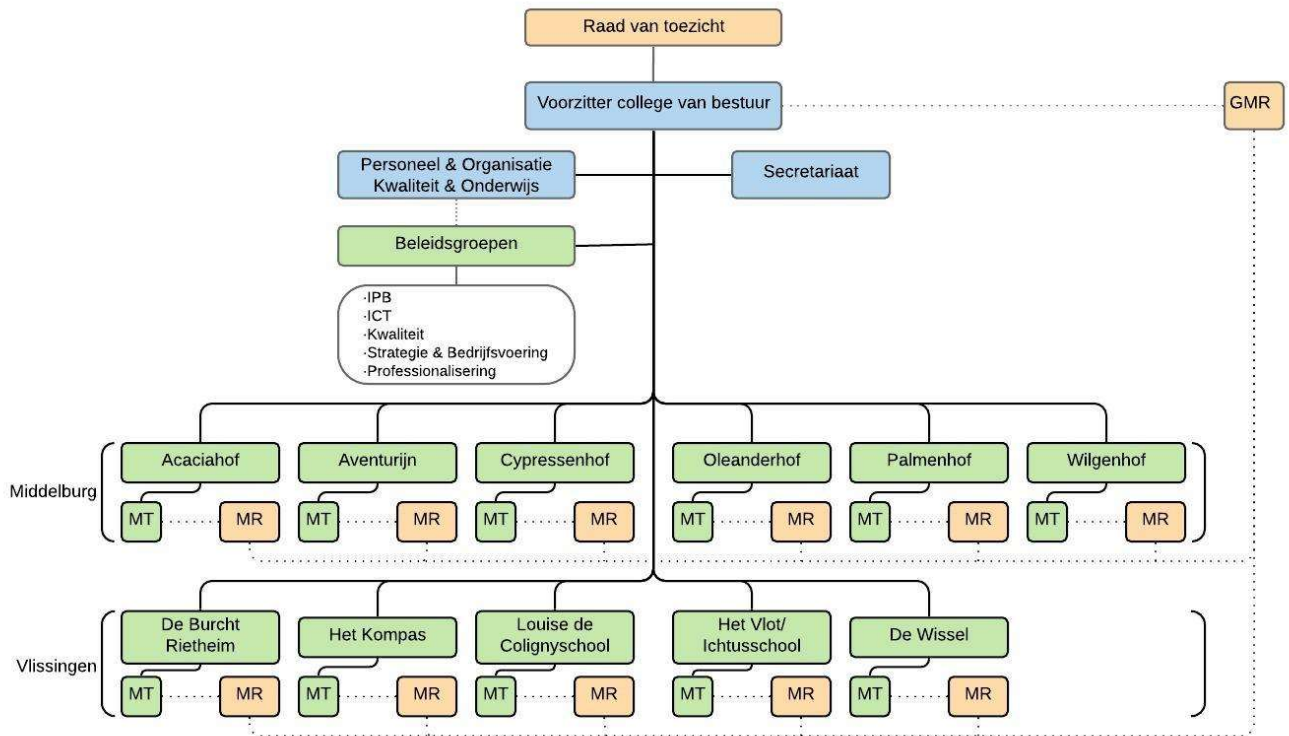
Gemeente Middelburg		
Palmenhof	Noordweg 442 4333 KL Middelburg	07ZN
Oleanderhof	Pereboomweie 1 4341 LV Arnemuiden	11EY
De Aventurijn	Henry Dunantlaan 6 4334 BA Middelburg	15NS
Cypressenhof	Rentmeesterlaan 245 4336 EL Middelburg	15SP
Wilgenhof	Torenhofstraat 4 4337 JV Middelburg	15UU
Acaciahof	Gen Hakewill Smithlaan 9 4333 BW Middelburg	15XC
	Zuidsingel 128, 4331 RW Middelburg	
Gemeente Vlissingen		
De Burcht-Riethem	Van Visvlietstraat 74 388 CT Oost-Souburg	10XE
	Dongestraat 109 4388 VL Oost-Souburg	
Het Vlot / Ichtus	Pablo Picassoplein 123 4382 KB Vlissingen	11JV
	Waaigat 1 4381 JC Vlissingen	
Louise de Colignyschool	Alexander Gogelweg 65 4384 EV Vlissingen	11VK
De Wissel	Flamingoweg 53 4386 DT Vlissingen	12FB
	Kleiweg 15-17 4386 PA Vlissingen	
Het Kompas	Kroonjuweel 5 4388 MD Oost-Souburg	12FY

Meer informatie over de scholen is te vinden op scholenopdekaart.nl en de schoolwebsite www.onzewijs.nl

Juridische structuur

De juridische structuur is een stichting. Onze Wijs is op 14 november 2013 opgericht en is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Zuidwest- Nederland onder dossiernummer 59238410.

Organisatiestructuur

Onze Wijs bestaat uit 11 basisscholen, ieder met een eigen directeur en MT en MR. Op het bestuurskantoor werken vijf medewerkers: 1 directiesecretaresse, 1 beleidsmedewerker Personeel&Organisatie, 1 beleidsmedewerker Onderwijs&Kwaliteit, 1 personeelsadviseur en 1 administratief medewerker.

Er is frequent overleg tussen de directeuren en het college van bestuur en de stafmedewerkers tijdens het directeurenoverleg. Daarnaast functioneren er beleidsgroepen, bestaande uit directeuren en stafmedewerkers, die zowel de directeuren als het college van bestuur ondersteunen bij de beleidsontwikkeling.

Zie verder het managementstatuut van Onze Wijs.

Bestuur

Het bestuur van de stichting is als volgt samengesteld:

- Naam: Jeroen van den Oord
- Functie: Voorzitter college van bestuur
- Nevenfunctie: Lid bestuur samenwerkingsverband Kindop1

Funciescheiding

Binnen de bestuurlijke organisatie van Onze Wijs is gekozen voor besturen op afstand in een constructie “college van bestuur/raad van toezicht-model” met eigen verantwoordelijkheden van afzonderlijke schooldirecties en teams.

Governance Code

Onze Wijs is lid van de brancheorganisatie voor het primair onderwijs, de PO-raad. Als lid van de PO-raad handelt het bestuur conform de “Code Goed Bestuur”. In deze code zijn basisprincipes vastgelegd omtrent professionaliteit van bestuurders, toezichthouders en directeuren in het primair onderwijs. Dit omdat we beseffen dat goed bestuur bijdraagt aan het goed functioneren van de scholen en daarmee aan goed onderwijs voor onze leerlingen en een plezierige werkomgeving voor onze medewerkers. Er is het afgelopen jaar op het gebied van governance specifiek aandacht geweest voor onderwijskwaliteit en de Wet Normering Topinkomens.

Intern toezichtsorgaan

De raad van toezicht (RvT) fungeert formeel als bestuur van onze schoolorganisatie. Ze heeft o.a. de volgende taken in haar pakket zitten:

- Goedkeuren van het strategisch beleidsplan, de begroting en de jaarrekening
- Toezicht houden op naleving wettelijke verplichting en code goed bestuur
- Toezicht houden op rechtmatige verwerving en doelmatige bestemming en aanwending van de middelen
- Aanwijzen van een accountant die verslag uitbrengt aan het toezichthoudend orgaan
- Optreden als werkgever van het uitvoerend bestuur
- Belast met de inrichting van het bevoegd gezag

Het college van bestuur legt verantwoording af aan de raad van toezicht.

De raad van toezicht bestond in 2019 uit de volgende personen.

	Naam	Functie/beroep	Nevenfunctie(s)
Voorzitter (tot 1 maart 2019)	S.Cépère	Voorzitter college van bestuur Lowys Porquinstichting	• Voorzitter raad van toezicht Kinderopvang Walcheren.
Voorzitter (vanaf 10 april 2019)	J.de Graaf	Zelfstandig bestuursadviseur	• Voorzitter raad van toezicht Stichting Zorgzuster te Maastricht • Bestuurslid stichting Odensehuis Walcheren
Lid	J. Kousemaker	Zelfstandig adviseur	• Commissaris Becht Beheer B.V. • Commissaris TWZ • Bestuurslid twee stichtingen administratiekantoor • Lid RvT Het Zeeuws Landschap • Penningmeester Stichting Terra Maris en stichting Lunch café

			• Penningmeester Stichting D' Aegen • Penningmeester Nederland Genootschap van Sint Jacob • Voorzitter Dorpsraad Serooskerke.
Lid (tot 1 juli 2019)	A. Pijpelink	Afdelingsleider vwo Goese Lyceum	• Fractievoorzitter pvda en lid Provinciale Staten
Lid	J. Snijder	Directeur-bestuurder University College Roosevelt	• Lid Economic Board Zeeland • Voorzitter Raad van Toezicht WVO-Zorg • Bestuurslid Innovatiecluster Zeeland • Bestuurslid Academische Werkplaats ouderenzorg (AWOZ) • Voorzitter Maatschappij voor Handel en Nijverheid departement Zeeland (tot juni 2019).
Lid	A. Steutel	Jurist Zittingsvertegenwoordiger raad voor de kindbescherming	• Gastdocent social work HZ

Vergoeding (uit code goed bestuur)

1. Het intern toezichtsorgaan bepaalt de vorm en de hoogte van de eigen vergoeding. Het intern toezichtsorgaan richt zich hierbij naar een daartoe door de PO-Raad vast te stellen of aan te wijzen leidraad.
2. Het intern toezichtsorgaan maakt de vergoedingsregeling openbaar en verantwoordt deze jaarlijks in het jaarverslag (zie ook p.66 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen)

Medezeggenschap

Medezeggenschap en inspraak krijgen gestalte via de medezeggenschapsraden van de scholen als ook via de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (wettelijk instemmingrecht en/of adviesrecht).

De Medezeggenschapsraad

Elke school heeft een medezeggenschapsraad (MR). Via de MR hebben ouders en personeel invloed op het schoolbeleid volgens de Wet Medezeggenschap Scholen (WMS). De primaire gesprekspartner van de MR is de schooldirecteur.

Gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR)

Binnen Onze Wijs functioneert een Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR). De bestuurder is de gesprekspartner voor de GMR. De samenstelling van de GMR met ouders en medewerkers garandeert dat deze twee belangrijke groepen betrokkenen kunnen adviseren c.q. instemmen met beleidsvoornemens en de uitvoering daarvan. Haar voornaamste taak is het uitoefenen van de medezeggenschapsrechten, zoals vastgelegd in het medezeggenschapsreglement van Onze Wijs, waarbij het algemeen belang prevaleert boven het individuele schoolbelang. De GMR zet zich in om haar achterban – de MR'en van de scholen – optimaal te informeren en vertegenwoordigen. De GMR schoolt zich bij om een adequate gesprekspartner te blijven van het college van bestuur.

In 2019 heeft 6 keer formeel overleg plaatsgevonden met de bestuurder en is er 2 keer informeel gesproken met een afvaardiging van de raad van toezicht.

Samenstelling GMR:

Voorzitter:

- Kenny Ebert, Oudergeleding Cypressenhof

Secretaris:

- Danielle Visser, Oudergeleding De Aventurijn

Oudergeleding:

- Riana Snelders, De Wissel
- Serge Stange, Acaciahof
- Jordy de Werd, Louise de Coligny

Personeelsgeleding:

- Ria van den Berge, Oleanderhof
- Werner Braspenning, De Burcht-Rietheim
- Marja Geerse, Wilgenhof
- Jolanda de Pagter, Het Vlot/ De Ichtusschool
- Heleen Gideonse, Het Kompas

Tijdens het schooljaar 2018-2019 werden besluiten ter instemming genomen betreffende:

- Verlengen huidige schoolplannen 2019 met 1 jaar
- Functie beleidsmedewerker Onderwijs en kwaliteit
- Functie beleidsmedewerker P&O
- Functieboek nieuwe lerarenfunctiebeschrijving
- Notitie CAO en taakbeleid Onze Wijs
- Vervangingsbeleid

- GMR Reglement
- Schoolgids tav schorsing en verwijdering
- bestuursformatieplan 2018-2019

Positief advies werd gegeven op:

- Vakantieregeling 2019-2020
- Arbeidsduur en deeltijdbeleid
- Advies benoeming bestuurder
- Plaatsing cq aannamebeleid

Zie verder onze website voor het jaarverslag van de GMR over schooljaar 2018-2019

Profiel

Missie & visie

Onze Wijs wil als lerende organisatie staan voor eigentijds, kwalitatief hoogwaardig onderwijs. Onze missie luidt dan ook: Kinderen van 0 t/m 14 jaar op Walcheren vanuit de christelijke identiteit een vlechtwerk van eigentijds onderwijs, opvang en educatie te bieden zodat zij kunnen opgroeien tot verantwoordelijke burgers.

De missie van Onze Wijs wordt gekenmerkt door 5 kernwaarden:

- Kwaliteit gericht
- Betrokkenheid
- Veiligheid
- Respectvol
- Toekomstgericht

De kernwaarden zijn voor Onze Wijs richtinggevend voor haar handelen en is daarop aanspreekbaar. De teams op de 11 scholen van de Stichting hebben een grote mate van vrijheid bij het uitvoeren van het gekozen onderwijsconcept. Daarmee kunnen teams inspelen op de wensen en behoeften van kinderen en hun ouders die veelal afkomstig zijn uit de wijk waar de school staat.

In 2019 is een traject doorlopen om de missie, visie, strategie en kernwaarden van Onze Wijs opnieuw te bepalen.

Onderwijsvisie

Met de onderwijsvisie geven we de kaders aan waarbinnen het onderwijs zich op alle scholen van de Stichting de komende jaren zal ontwikkelen. De gezamenlijkheid richt zich daarbij vooral op de missie en de visie (het "wat"). De wijze waarop (het "hoe") deze visie wordt gerealiseerd is in eerste instantie aan de school zelf. Elke school heeft de ruimte om binnen de kaders van Onze Wijs verantwoordelijkheid te nemen door zelf prioriteiten te stellen, eigen keuzes te maken en een eigen invulling te geven aan de uitgangspunten van de Stichting. Medewerkers krijgen binnen de stichting gelegenheid via netwerken samen te leren. Om te leren van elkaars successen maar ook van elkaars fouten die noodzakelijk zijn om de volgende stap naar verbetering van het onderwijs te maken. Om onze leerlingen te laten slagen in de complexe wereld van morgen willen we dat ze kunnen opgroeien tot verantwoordelijke burgers. In de

onderwijskundige visie hebben we vastgelegd welke doelen en inhoud van het onderwijs, het WAT, op onze scholen worden aangeboden. Met welke bagage verlaat een leerling onze scholen?

- Basiskennis en vaardigheden
- Persoonlijke ontwikkeling en karaktervorming
- Samen werken, samen leven, samen leren
- Samenhangen zien en begrijpen
- Verantwoordelijkheid voor de ander en de omgeving
- Creativiteit

Om het 'WAT' succesvol over te brengen op kinderen hebben we de manier waarop geleerd wordt' het HOE, uitgedrukt in algemene uitgangspunten omtrent goed onderwijs. Deze worden in alle scholen van Onze Wijs gehanteerd. Hierbij hebben we ons onder meer laten leiden door recente inzichten over leren. Welke kennis kan ons helpen om het onderwijs duurzaam succesvol te maken? Onze belangrijkste uitgangspunten voor de manier waarop geleerd wordt, zijn:

- Aansluiten bij wat kinderen pedagogisch en didactisch nodig hebben.
- Rijke, eigentijdse leeromgeving.
- Belang van relatie en betrokkenheid in een veilig schoolklimaat.
- Kinderen en ouders als partners in leren.
- In samenwerking met andere belanghebbenden, zoals jeugdzorg, kinderopvangorganisaties e.d.

Bovenstaande is ook opgenomen in het strategisch beleidskader 2017-2019 en de afzonderlijke scholen hebben hier het afgelopen jaar vorm en inhoud aan gegeven.

Kernactiviteiten

De Stichting stelt zich ten doel om kwalitatief goed onderwijs te bieden in haar door de overheid bekostigde scholen. Deze scholen dragen een protestants-christelijk of protestants-christelijk/rooms-katholiek karakter, waarbij gewerkt wordt vanuit christelijke waarden en normen gebaseerd op de Bijbel. We houden vast aan de christelijke traditie, maar staan ook open voor kinderen met een andere religieuze achtergrond.

Het christelijk karakter op de scholen krijgt vorm in de omgang met de kinderen, de ouders en de leerkrachten met elkaar als collega. De Stichting bevordert dat op haar scholen onderwijs wordt gegeven aan de kinderen vanuit de waarden en normen die de Bijbel ons aanreikt. Dit gebeurt in een klimaat waar de opvoeding tot naastenliefde en het elkaar respecteren centraal staan. Hoe dat vorm en inhoud krijgt en in de praktijk zichtbaar wordt, is een zaak van iedere school afzonderlijk. De meer specifieke, de denominatieve identiteit bepalende, kenmerken worden binnen de in de statuten in artikel 2 en 3 aangegeven kaders beschreven in het eigen schoolconcept, in samenhang met de pedagogische en didactische uitgangspunten.

Onze scholen kunnen pas uitgroeien tot succesvolle organisaties als sprake is van een duidelijke visie die door betrokkenen effectief wordt uitgedragen. Vanuit die visie kan alles wat op de organisatie afkomt, beoordeeld worden om van daaruit sturing te geven aan de benodigde processen en activiteiten.

De Stichting streeft hierbij naar scholen met een zo breed mogelijk onderwijsaanbod en stimuleert scholen tot een 'eigen gezicht' volgens vastgestelde waarden en normen, verankerd in de maatschappelijke omgeving. De Stichting stimuleert de identiteitsontwikkeling van de school en is zich er sterk van bewust dat haar medewerkers een bepalende rol vervullen bij het realiseren van de gestelde doelen. Vanuit dit bewustzijn streeft zij dan ook naar een zo goed mogelijke vervulling van haar werkgeversrol waarbij de nadruk ligt op ontwikkeling en welbevinden van haar medewerkers.

Het onderwijs biedt een zo breed mogelijke vorming die de leerlingen in staat stelt hun capaciteiten optimaal te ontwikkelen. Dit wordt zichtbaar in goede onderwijsresultaten en in het succes van de schoolverlaters in het vervolgonderwijs en in de maatschappij. De teams op de scholen spannen zich daarom in om de leerlingen toe te rusten met nieuwsgierigheid, creativiteit en betrokkenheid, op basis van saamhorigheid en zingeving.

Toegankelijkheid & toelating

Onze Wijs voert een 'open toelatingsbeleid' voor haar scholen. Uitgangspunt van beleid vormt het feit dat in beginsel ieder kind zijn of haar plaats moet kunnen vinden op één van de scholen die onder de stichting vallen.

Onze Wijs heeft plusklasgroepen voor leerlingen die meer- en hoogbegaafd zijn. Voor deelname aan deze groepen gelden specifieke toelatingseisen.

Dialog

De dialoog met belanghebbenden (ouders, leerlingen en andere stakeholders) wordt versterkt via de output van 'Scholen op de kaart' (zie www.scholenopdekaart.nl) als ook via Vensters PO. Op die manier zijn gegevens breed en op toegankelijke wijze beschikbaar. Daarnaast verzorgen de scholen periodieke nieuwsbrieven waarin zij informatie verstrekken over belangrijke ontwikkeling en de dagelijkse gang van zaken op de school. Tevens is veel informatie te vinden op de website van de scholen, de schoolgids en in schoolapps en leerlingvolgsystemen.

Ontwikkelingen bij of in relatie tot verbonden partijen

Er is in toenemende mate behoefte aan bepaalde vormen van samenwerking met andere (groepen van) scholen/schoolbesturen. We oriënteren ons op mogelijke vormen van verdergaande samenwerking met onderwijsorganisaties binnen en buiten de grenzen van de gemeente Vlissingen en Middelburg. Doel is de identiteit te behouden, de effectiviteit en efficiency te vergroten, de robuustheid te verstevigen, innovatie te stimuleren, huisvesting af te stemmen, voorzieningen te delen, en de kwaliteit van onderwijs te behouden en daar waar mogelijk uit te bouwen. Binnen CPOZ stemmen we veel zaken bestuurlijk af. Met Archipel hebben we eenzelfde kantoorpand betrokken om zo verdergaande samenwerking te initiëren en werken we Zeeland-breed met o.a. Scaldia en de HZ aan het opleiden van onze toekomstige medewerkers. Met kinderopvangorganisaties (o.a. de KOW) werken we samen aan de doorlopende leerlijn voor onze leerlingen.

Belanghebbenden

Belanghebbende organisatie of groep	Beknopte omschrijving van de samenwerking/dialog/bespreekpunten
Ouders	Tal van overleggen op schoolniveau, o.a. via MR
Leerlingen	Leerlingenraden op diverse scholen
Medewerkers	MR, GMR, teambijeenkomsten, studiedagen e.d.
Gemeenten	Huisvesting, IHP, onderhoud, samenwerking, onderwijsachterstanden, beleid
Kinderopvang	Doorgaande ontwikkelingslijn, onderwijsachterstanden, samenwerking, huur
Voortgezet onderwijs	Aansluiting PO-VO, overdracht
Samenwerkingsverband Kindop1	Inzet middelen en medewerkers in het kader van passend onderwijs. Uitvoeren ondersteuningsplan Kindop1 en volgen van ontwikkelingen
Collega besturen	Strategische samenwerking o.a. op het gebied van opleiden leerkrachten e.d. en problematieken als lerarentekort
Jeugdzorg e.d.	Diverse overleggen op schoolniveau inzake begeleiding leerlingen (en hun ouders)
GGZ	Idem
Onderwijsinspectie	Stand van zaken verbetertrajecten onderwijskwaliteit

Klachtenbehandeling

Er is in 2019 geen enkele keer gebruik gemaakt van de officiële klachtenprocedure. De klachtenprocedure is te vinden op de website.

Horizontale verantwoording

De tijd waarin we leven vraagt om afstemming, permanente dialoog en co-creatie met onze directe omgeving. Vanuit het besef dat leren zowel binnen als buiten de school plaatsvindt, willen we actief contact zoeken met partners in de omgeving van de school. We werken intensief samen met Archipel, maar ook met andere scholenkoepels en organisaties, zoals de kinderopvang en GGD. Door kwaliteiten aan elkaar te koppelen, kunnen we meerwaarde realiseren voor onze leerlingen, voor ouders/verzorgers en voor onze teams.

In ons onderwijs wordt de verbinding gezocht met de leefwereld van kinderen. We nodigen organisaties uit in de scholen en gaan met leerlingen de school uit om kennis op te doen, te zien én te beleven hoe kennis wordt vertaald naar toepassingen in de praktijk. We doen dat door initiatieven te nemen tot ontmoeting en samenwerking in integrale voorzieningen, door open te staan voor andere opvattingen, door de deur open te zetten voor wederzijdse uitwisseling van ervaringen, door invulling te geven aan educatief partnerschap met ouders/verzorgers en door sociale en culturele instellingen actief te betrekken bij ons onderwijs. Ouders/verzorgers zijn de belangrijkste samenwerkingspartners van een school. Een goede relatie met de ouders/verzorgers levert winst op voor het welbevinden van het personeel, de ouders/verzorgers en natuurlijk ook de leerlingen. Investeren in ouderbetrokkenheid komt de ontwikkeling en de leerresultaten van de leerling ten goede.

Onze scholen hebben een sterke binding met de buurt waar ze gevestigd zijn en proberen actief vorm en inhoud te geven aan hun maatschappelijke rol. Wij erkennen dat onze scholen ook een sociale functie hebben.

Verantwoording beleid

Dit hoofdstuk bevat de verantwoording over het beleid van het bestuur. Het is opgedeeld in vier paragrafen over de verschillende beleidsterreinen: Onderwijs & kwaliteit, Personeel & professionalisering, Huisvesting & facilitaire zaken, en Financieel beleid. Het hart van deze paragrafen wordt gevormd door de verantwoording over de gestelde doelen, het behaalde resultaten en de mogelijke vervolgstappen. De laatste paragraaf van dit hoofdstuk gaat in op de risico's en risicobeheersing.

Onderwijs & kwaliteit

Onderwijskwaliteit

Het bestuur definieert kaders voor kwaliteit binnen de organisatie en stuurt op ambities middels het kwaliteitskader, de beleidsagenda en n.a.v. het actie- en analysedocument van Onze Wijs. De scholen maken eigen keuzes binnen deze gestelde kaders (Actiekaarten scholen) waarbij de directeur als onderwijskundig leider zicht heeft op de kwaliteit van de school.

Het bestuur heeft overzicht over de scholen, voert maandelijks gesprekken met directeuren en vult de actiekaart elke keer op een aantal andere items verder aan samen met de directeur van de school. In de klassen wordt kwaliteit verder vormgegeven binnen de doelen en kaders van de school waarbij bovenschoolse kwaliteitskaarten helpend zijn (bijv. kwaliteitskaart groep 8, kwaliteitskaart toetskalender) en met de desbetreffende doelgroepen worden besproken. De leraar heeft zicht op de ontwikkeling van de leerlingen en geeft het onderwijs verder vorm.

Doen wij de goede dingen?

Het zijn cruciale vragen wat we met elkaar onder kwaliteit verstaan, wat we belangrijk vinden, wat een goede school is, wanneer we tevreden zijn en waar we voor staan en hoe we dit dan weten van elkaar. Om deze vragen te beantwoorden heeft Onze Wijs een kwaliteitskader opgesteld, waarin de kwaliteitsindicatoren van de onderwijsinspectie zijn verwerkt. Dit kader bevat vijf hoofdaspecten die hiernaast zijn weergegeven. Per thema zijn de ambities en indicatoren uitgewerkt, evenals in meer of mindere mate op welke wijze deze aspecten zichtbaar, merkbaar of meetbaar zijn in de scholen of in de gehele organisatie. Meer info is te vinden in ons kwaliteitshandboek (op te vragen bij bestuurskantoor).

Algemeen	1. Missie & Visie	Personeel & organisatie	11. Gesprekscyclus	Financieel	22. Financieel budget
	2. Identiteit		12. Professionalisering		23. Huisvesting
	3. Communicatie		13. Bezetting		
	4. Jaar-, school-, strategisch plan				
	5. Leerlingaantal, profilering				
	6. Organisatie school				
	7. Planning				
	8. Samenwerking				
	9. Schoolgids				
	10. Website				
Onderwijsproces	14. Aanbod (OP1)	Kwaliteit	18. Kwaliteitszorg (KA1)		19. Kwaliteitscultuur (KA2)
	15. Leerlingenzorg		20. Bestuur		21. Verantwoording en dialoog (KA3)
	• Zicht op ontwikkeling (OP2)				• zelfevaluatie
	• Didactisch handelen (OP3)				
	• Extra ondersteuning (OP4)				
	• Samenwerking (OP6)				
	• Toetsing en afsluiting (OP8)				
	16. Opbrengsten				
	• Resultaten (OR1)				
	• Sociale- en maatschappelijke competenties (OR2)				
	• Vervolgsucces (OR3)				
	17. Veiligheid				
	• Veiligheid (SK1)				
	• Pedagogisch klimaat (SK2)				

Het goed borgen van onze acties, evenals het bewaken van de samenhang en prioritering, is belangrijk bij het realiseren van de gewenste kwaliteit. Het streven is dat het werken vanuit de PDCA-cyclus volledig in onze kwaliteitscultuur is opgenomen en dat er geen toets, onderzoek of vragenlijst wordt ingezet zonder dat er iets met de resultaten wordt gedaan en dat dit alles in samenhang met elkaar gebeurt. We werken bewust aan goed onderwijs en een goede lerende organisatie in een cyclisch proces dat monitoring en planning kent. Informatie over hoe het staat met de kwaliteit van het onderwijs op de scholen ontvangen wij op diverse manieren:

- Scholen verzamelen zelf informatie doordat zij twee keer per jaar hun toetsgegevens van de midden- en eindtoetsen analyseren en acties bepalen. Deze worden op school- en op bovenschoolse niveau besproken en aangescherpt waaruit een bovenschoolse analyse volgt. Daarnaast wordt diverse data

op bovenschools niveau verzameld (school- en jaarplannen, schoolgids, info uit PO-vensters, Ultimview) en worden eisen en/of vragen gesteld m.b.t. de kwaliteit van deze data. Om het jaar worden er op elke Onze Wijs school leerling- personeels- en oudertevredenheidsvragenlijsten afgenomen. De resultaten hiervan met voorgenomen acties worden meegenomen in het jaarplan van de school.

- De bestuurder gaat maandelijks in gesprek met elke schoolleider en be vraagt deze naast een aantal algemene zaken ook rondom een aantal specifieke kwaliteitsaspecten vanuit het kwaliteitskader. Deze worden opgenomen in de Actiekaart School. De kwaliteitsmedewerker bespreekt om de week kwaliteitsaspecten met de directie groep en gaat ook met groepjes directieuren (en intern begeleiders) in gesprek over de kwaliteit op hun scholen. Met als doel om naast te voldoen aan de kwaliteitscriteria en hier gestructureerd aan te werken ook het kwaliteitsdenken op de scholen te stimuleren. In alle scholen vindt teamleren plaats door bijv. kwaliteitsgroepen en datagesprekken. Bovenschools wordt kennisdeling bevorderd door beleidsgroepen, netwerk ib-ers, kenniskring coöperatief leren en kennisbijeenkomsten rondom thema's.
- Daarnaast kijken en onderzoeken we zoveel mogelijk op scholen, door bijv. gerichte observaties, gesprekken met kinderen van een leerlingenraad en door te werken met audits. Vanaf 2020 werkt Onze Wijs met audits waaraan voorafgaand de school een zelfevaluatie maakt. We vinden het belangrijk dat de teams weten en zelf nagaan aan welke onderwijskwaliteit zij minimaal dienen te voldoen, of dat lukt en welke eigen ambities zij daarnaast realiseren. Uitgangspunt van het auditkader is het kwaliteitskader van Onze Wijs gebaseerd op het inspectiekader en aangevuld met specifieke eisen o.a. vanuit Boeiend Onderwijs en het strategisch beleid.

Onderwijsresultaten

Elke school heeft in september 2019 een schoolanalyse gemaakt van de opbrengsten van schooljaar 2018-2019. Deze zijn met elkaar besproken tijdens kwaliteitsochtend in september en op basis hiervan is een bovenschoolse analyse gemaakt. Meer informatie over de onderwijsresultaten van de scholen is te vinden op scholenopdekaart.nl.

Inspectie

Alle herstelonderzoeken zijn in 2019 met goed gevolg doorlopen en zijn omgezet in een voldoende oordeel, zowel op bestuurs- als schoolniveau. Hieronder wordt kort het verloop weergegeven:

- In december 2017 is een vierjaarlijks onderzoek uitgevoerd waarbij tekortkomingen op school- en bestuursniveau zijn geconstateerd. Met het bestuur is afgesproken dat de kwaliteitszorg zou worden verbeterd. De kwaliteit is in het eerste kwartaal van 2019 opnieuw beoordeeld waarbij het bestuur te weinig verbeteringen kon laten zien. Op 31 oktober 2019 is opnieuw een herstelonderzoek uitgevoerd waarbij is vastgesteld dat het bestuur zich verbeterd heeft en nu voldoet aan de eisen die horen bij Standaard KA1, kwaliteitszorg.
- De drie scholen met een herstelopdracht m.b.t. kwaliteitszorg (KA1) zijn op 01-02-2019 bezocht en gelukkig weer helemaal op orde. Belangrijk hiervoor is geweest dat de scholen dat in onderlinge afstemming met elkaar hebben gedaan.
- Op 22 augustus 2019 is een herstelonderzoek uitgevoerd bij De Acaciahof gericht op met name standaard OR1 (Resultaten). De resultaten op de eindtoets van 2019 liggen ver boven de wettelijke ondergrens, het oordeel is hiervoor weer 'Voldoende'.

De belangrijkste bevindingen waren dat het bestuur erin geslaagd is om, samen met de directieuren en de beleidsmedewerkers, een dekkend stelsel van kwaliteitszorg te ontwikkelen. Dit stelsel zorgt ervoor dat het bestuur zicht heeft op de samenhang en de ontwikkeling van de scholen. Het kwaliteitsdenken en

kwaliteitsbewustzijn bij alle medewerkers is duidelijk gegroeid ten opzichte van het vierjaarlijks onderzoek van december 2017. Het motto van Onze Wijs: 'Kwaliteit maak je samen' wordt nu meer waargemaakt. Er zijn ten tijde van het herstelonderzoek geen tekortkomingen vastgesteld die beter zouden moeten. Wel is de kanttekening gemaakt dat het stelsel pril is en nog op een aantal onderdelen verfijning en aanpassingen vraagt en dat het bestuur en directeuren zich hiervan bewust zijn. Samen met de kwaliteitsmedewerkers werken de directeuren en intern begeleiders aan implementatie van het stelsel op de scholen. Een aandachtspunt hierbij is om met elkaar in gesprek te blijven over fundamentele zaken zoals: "wat is een goede les" en "hoe zorgen we dat kijkwijzers, audits en zelfevaluaties zo objectief en eenduidig mogelijk worden ingevuld". De onderzoeksrapporten van de onderwijsinspectie zijn te vinden op hun website.

Visitatie

Tijdens het verslagjaar heeft geen bestuurlijke visitatie plaatsgevonden.

Passend onderwijs

Alle kinderen verdienen een plek waar ze zich thuis voelen. Een omgeving die ruimte geeft aan hun talenten, mogelijkheden en eventuele beperkingen. Stichting Onze Wijs heeft als doel om elk kind passend onderwijs te bieden, want bij ons zijn ook kinderen die wat extra aandacht nodig hebben heel goed op hun plek. Daar zorgen we voor, door extra eigen ondersteuning en inzet vanuit het samenwerkingsverband Kindop1.

We willen de volgende doelen behalen met passend onderwijs:

- Geven van extra hulp en begeleiding aan leerlingen die dit nodige hebben, zoals leerlingen met leer- en/of gedragsproblemen;
- Geven van ontwikkelingsperspectief voor alle leerlingen die begeleiding krijgen bovenop de basisondersteuning;
- Bieden van onderwijsondersteuning op maat, waarbij de kwaliteiten en onderwijsbehoefte van het kind bepalend zijn en niet de beperkingen;
- Vergroten van de leeropbrengsten;
- Kinderen niet langdurig thuis komen te zitten, omdat er geen passende plek is om onderwijs te volgen.

Deze doelen zijn grotendeels bepaald tijdens de overleggen binnen het samenwerkingsverband Kindop1. Daar is ook afgestemd wat hoort tot de basisondersteuning die scholen zelf moeten bieden en welke extra ondersteuning ze via Kindop1 mogen verwachten.

Basisondersteuning is de ondersteuning waarvan is afgesproken dat elke school in het samenwerkingsverband die zelfstandig kan bieden: de ondersteuning die voor alle leerlingen beschikbaar is op alle scholen. Samenwerkingsverband Kind op 1 stelde de basisondersteuning vast op basis van de schoolondersteuningsprofielen van de scholen.

De beschrijving van de basisondersteuning bestaat uit 10 standaarden en een overzicht van onderwijsbehoeften waarvan we verwachten dat scholen daaraan zelfstandig tegemoet kunnen komen.

1. De school is gericht op ontwikkeling, ontwikkelt zijn basiskwaliteit en dat is zichtbaar in het schoolplan en jaarplan.
2. De school stelt ontwikkelperspectieven op met daarin een beredeneerd onderwijsaanbod, uitstroomperspectief en concrete doelen.
3. De school betreft leerlingen en hun ouders bij het opstellen van het ontwikkelperspectief.

4. De school beschrijft de onderwijsbehoeften van leerlingen in de vijf domeinen (aandacht en tijd, gebouw, samenwerking, deskundigheid en voorzieningen) en betreft leerlingen en hun ouders hierbij
5. De school brengt bij aanvragen de eigen ondersteuningsbehoeften in kaart.
6. De school geeft aan waar de mogelijkheden van de school ontoereikend zijn om aan de onderwijsbehoeften te kunnen voldoen.
7. De school is in staat om in trajecten rond leerlingen met extra onderwijsbehoeften ouders als partner mee te nemen en eensluidend tot een aanvraag te komen. Daar waar dit niet lukt, vraagt de school tijdig ondersteuning zodat escalaties voorkomen worden.
8. De school werkt binnen plannen en HR-beleid aan de kerncompetenties van alle leerkrachten waar het gaat om relatie, competentie en autonomie van leerlingen.
9. De school werkt binnen plannen en HR-beleid aan de kerncompetenties van alle leerkrachten waar het gaat om het ondersteunen van leerlingen met extra onderwijsbehoeften.
10. De school kan aan een aantal veelvoorkomende onderwijsbehoeften van de leerlingen voldoen.

Wanneer scholen begeleiding nodig hebben binnen de basisondersteuning bekostigen ze dat uit eigen middelen. Elke school krijgt ook middelen van het samenwerkingsverband om te werken aan de basisondersteuning.

De extra middelen die we in het kader van passend onderwijs hebben ontvangen vanuit zowel de lumpsum als vanuit het samenwerkingsverband Kindop1 hebben we als volgt ingezet:

- Extra handen in de klas door inzet van onderwijsassistenten ten behoeven van arrangementen
- Inzet van (externe) orthopedagoog
- Extra inzet van interne begeleider
- Verbeteren van de onderwijskwaliteit
- Het mede realiseren van de doelen uit het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband
-

Onderwijskundige en onderwijsprogrammatische zaken

Er is voor Onze Wijs een nieuw strategisch beleidsplan 2020-2024 ontwikkeld dat deze zaken verder beschrijft. In 2019 zijn diverse verbindingen tussen de scholen versterkt. Zo werkt een drietal scholen samen aan vernieuwing van hun onderwijsconcept, is er een bijeenkomst van alle groep 8 leerkrachten van Onze Wijs geweest, hebben twee leerkrachtcoaches andere leerkrachten op het gebied van 'Coöperatief Leren' geschoold en is er een bijeenkomst geweest voor nieuwe medewerkers. Daarnaast is de Onze Wijs-nieuwsbrief opgestart en verschijnt deze vanaf 01-09-2019 elke maand waardoor er veel meer informatie met elkaar gedeeld kan worden.

Toegankelijkheid en toelatingsbeleid

Er is een nieuw websiteontwikkelingstraject opgestart waarbij er voor elke school en bovenschools een nieuwe onderscheidende website wordt ontwikkeld. In dit traject wordt ook de specifieke profilering van elke Onze Wijs school meegenomen.

Er is een beleid rondom toelating en/of plaatsing gemaakt, dit zal in 2020 worden vastgesteld.

Duurzaamheid

Op onze scholen is het met name van belang een bewustzijn bij kinderen te ontwikkelen over duurzaamheid. Met lesmateriaal over duurzaamheid, maar ook over natuur in het algemeen, worden leerlingen geprikkeld om zelf een visie op duurzaamheid te ontwikkelen en anders naar hun eigen leefomgeving te kijken. Het doel is om kinderen te leren dat duurzaamheid eenvoudig, leuk en

vanzelfsprekend is. Niet alleen omdat het hun toekomst betreft maar ook omdat het belangrijk is de noodzaak voor en informatie over een circulaire economie te delen tijdens deze vormende jaren. Wat ze op jonge leeftijd inspireert, motiveert ze ook op latere leeftijd.

Toekomstige ontwikkelingen op het gebied van onderwijs

Elke Onze Wijs school oriënteert zich (indien mogelijk samen met andere Onze Wijs scholen) op nieuwe toekomstbestendige onderwijsconcepten en begint met het maken van een plan waarbij (o.a. rekening houdend met een teruglopen lerenaanbod, krimp en concurrentie) kwalitatief onderwijs geboden kan blijven worden (zoals bijv. alternatief voor leerstofjaarklassensysteem, duurzame onderwijsontwikkeling, unitonderwijs).

Toekomstige ontwikkelingen op het gebied van kwaliteitszorg

Het huidige kwaliteitssysteem is bovenschools ontwikkeld en opgezet en wordt nu steeds verder over de organisatie uitgerold. Zo worden de kwaliteitskaarten steeds meer gebruikt om afspraken overzichtelijk bijeen te plaatsen en om relevante informatie terug te vinden. Nieuwe informatie wordt ook direct verwerkt op een kwaliteitskaart. De schoolspecifieke aandachts- en gesprekspunten worden op een actiekaart vermeld en komen tijdens de gesprekken tussen bestuurder en directeur regelmatig terug. Directeuren geven aan dat zij steeds meer ervaren dat alles in elkaar valt en dat het gehele kwaliteitsdenken een groot geheel vormt. Het komende jaar blijft het verder doorontwikkelen van het cyclisch- en planmatig werken aan onderwijskwaliteit een aandachtspunt. Daarnaast vindt de opstart van het werken met audits plaats, waarbij scholen hun eigen kwaliteitswaardering toetsen en conclusies kritisch verwerken in de schoolaanpakken om deze verder te verbeteren.

Personeel & professionalisering

Doelen en resultaten

De beste leerkrachten voor de scholen

In de missie is opgenomen dat Onze Wijs als lerende organisatie staat voor eigentijds, kwalitatief hoogwaardig onderwijs. Onze Wijs gunt haar leerlingen het beste onderwijs dat geboden kan worden met de mogelijkheden die er zijn. Goed onderwijs staat of valt bij de kwaliteit van de medewerkers. Onze Wijs streeft er naar, met haar medewerkers, alles te doen om eigentijds en kwalitatief hoogwaardig onderwijs te bieden. Daar wordt continu aan gewerkt. Dit vindt plaats in de vorm van gerichte professionaliseringsactiviteiten op individueel niveau, maar ook door middel van teamscholing, activiteiten van kwaliteitsgroepen en stichtingsbrede netwerken, werkgroepen en PLG's. Steeds met het doel om de beste leerkracht te zijn voor de school en voor de leerling. Over het algemeen werken bij Onze Wijs uitstekende professionele leerkrachten. Dat blijkt uit de waardering door leerlingen, ouders en directeuren.

Goede begeleiding en ondersteuning bieden aan startende leerkrachten

In een krappe arbeidsmarkt met een toenemend lerarentekort is het opleiden en behouden van startende leerkrachten van groot belang voor de continuïteit van het onderwijs. Het opleiden, begeleiden en ondersteunen van leerkrachten is niet alleen van belang voor het onderwijs van nu, maar ook voor het onderwijs van de toekomst. Onderzoek wijst uit dat goede begeleiding van starters van groot belang is voor het behoud van de leerkracht voor de sector, voor de ontwikkeling van de leerkracht, voor de vitaliteit en het voorkomen van uitval.

Begeleiding en ondersteuning van startende leerkrachten vindt in eerste instantie plaats op de school. Daarnaast wordt begeleiding aangeboden door opleidingsmentoren en kunnen startende leerkrachten

deelnemen aan intervisiesessies en nascholingsactiviteiten. In 2019 is gestart met de voorbereiding op introductiebeleid voor startende en nieuwe medewerkers. Dit beleid voor in 2020 verder uitgewerkt en een plek gegeven in de organisatie.

Kennis en expertise binnen de organisatie meer te delen en in te zetten ten behoeve van de ontwikkeling van de Onze Wijs scholen

Onze Wijs beschikt over medewerkers met veel kennis en expertise. Medewerkers hebben gewerkt aan ontwikkeling door middel van studie en opleiding (HBO- en WO- masters, opleidingen, cursussen, netwerken, etc.). Er zijn kansen om hier binnen de stichting meer en nog beter gebruik van te maken dan tot nu toe gebeurt. In 2019 is een start gemaakt met een oriëntatie op scholing op stichtingsniveau. In lijn met een nieuw strategisch beleidsplan, schoolplannen en schooltrajecten zal in een later stadium worden bekeken in hoeverre het mogelijk is hiervoor een gezamenlijk scholingsaanbod open te stellen is, waarbij de inzet van expertise van personeel een plaats krijgt. Los van deze ontwikkeling worden initiatieven om trajecten gezamenlijk te lopen en te leren van elkaars kennis en ervaringen daar waar mogelijk gestimuleerd. Voor dit doel geldt dat een voorzichtige, goede start is gemaakt en tegelijkertijd dat er veel mogelijkheden zijn om het delen van kennis en expertise nog verder te versterken en te benutten.

Uitkeringen na ontslag

Maatregelen om uitkeringslast verder te beperken

Onze Wijs streeft er naar uitkeringslasten als gevolg van ontslag en werkloosheid te voorkomen. In de huidige arbeidsmarkt richt de organisatie zich in de eerste plaats op het behouden van goed personeel, het binden van leerkrachten en onderwijsondersteunend personeel om het dagelijks onderwijs te kunnen verzorgen én het behouden van een deskundige flexibel inzetbare pool van medewerkers. Daar waar tijdelijke vacatures ontstaan, wordt eerst gezocht naar mogelijke invulling met inzet van het eigen personeel. Als daar geen mogelijkheid voor wordt gevonden, wordt de vacature (indien mogelijk) ingevuld met nieuwe medewerkers waarbij het uitgangspunt is dat deze medewerkers behouden kunnen worden voor de organisatie, of het risico van een mogelijke uitkeringslast te overzien en verantwoord is. Hierbij dient ook opgemerkt te worden dat bij het aanvragen van een uitkering in het kader van de werkloosheidswet, er een verplichting ligt voor de aanvrager om beschikbaar te zijn voor de arbeidsmarkt. In de huidige arbeidsmarktsituatie betekent dit dat een leerkracht normaliter op zeer korte termijn weer werkzaamheden kan verrichten en daarmee het risico voor werkgevers op een hoge uitkeringslast beperkt is.

Uitkeringslast wegens werkloosheid in 2019

Bij ontslag (niet zijnde ontslag op eigen verzoek van de werknemer) kan een vergoedingsverzoek worden ingediend bij het participatiefonds. Als duidelijk is dat aan alle voorwaarden voor vergoeding wordt voldaan, wordt de uitkeringslast overgenomen. Daar waar Onze Wijs verwacht dat de uitkeringslast overgenomen kan worden door het Participatiefonds, wordt dan ook een vergoedingsverzoek ingediend. De uitkeringslast door werkloosheid is daarom zeer beperkt. In 2019 betrof dit één vergoedings situatie waarbij er een uitkering vergoed is wegens werkloosheid in de zomervakantie.

Aanpak werkdruk

Proces besteding werkdrukmiddelen

Sinds 2018 stelt de rijksoverheid extra gelden beschikbaar ten behoeve van verlaging van de werkdruk. De besluitvorming over de besteding van deze middelen vindt plaats op de school. De eerste stap is dat in het team wordt gesproken over de beoogde inzet van de werkdrukmiddelen. Op basis van de uitkomst

van dit gesprek wordt een bestedingsplan opgesteld. Dit bestedingsplan wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de PMR. De besteding van de werkdrumdruk wordt tevens opgenomen in het werkverdelingsplan. In het geval van inzet met uitbreiding van de formatieve verplichtingen is het bestedingsplan ook voorgelegd aan het bestuur. Dit in verband met de beoordeling van het aangaan van mogelijke langdurige financiële verplichtingen. De school is vervolgens aan de slag gegaan met de uitvoering van het plan werkdrumdrukvermindering.

Inzet werkdrumdruk

Het bedrag per leerling dat ter beschikking werd gesteld om de werkdrumdruk te verlagen was over het schooljaar 2018-2019 € 155,55. Met ingang van het schooljaar 2019-2020 is dit bedrag verhoogd naar € 220,08 per leerling. De middelen worden ingezet per schooljaar. Het team spreekt over de inzet van de werkdrumdruk, de PMR geeft goedkeuring aan het bestedingsplan.

De middelen werkdrumdrukvermindering worden verschillend ingezet. Het grootste deel wordt besteed aan de inzet van personeel. Voor een klein deel wordt ook geïnvesteerd in ict-voorzieningen en leermiddelen. Personele inzet is gericht op het verkleinen van groepen, extra ondersteuning in groepen, het creëren van meer lesvrije tijd van leraren en facilitaire ondersteuning.

Onderstaand een overzicht van de scholen en de gekozen bestedingsdoelen per school.

Inzet WDV gelden									
	Leerkracht	Onderwijs-assistent	Klassen-assistent	Zorg-assistent	Conciërge	Inzet externen (TSO)	Overig	Totaal	Ontvangen
Palmenhof		€ 13.645						€ 13.645	€ 13.645
De Burcht-Rietheim	€ 40.000	€ 14.000						€ 54.000	€ 54.360
Oleanderhof	€ 39.000	€ 9.000						€ 48.000	€ 48.418
Het Vlot		€ 51.500						€ 51.500	€ 59.202
Louise de Colignyschool	€ 25.263	€ 15.745					€ 7.189	€ 41.008	€ 48.180
De Wissel	€ 86.000							€ 86.000	€ 86.491
Het Kompas	€ 32.500	€ 30.000		€ 25.000				€ 87.500	€ 90.673
De Aventurijn	€ 21.637	€ 6.578	€ 15.059					€ 43.274	€ 48.418
Cypressenhof	€ 58.000	€ 40.000						€ 98.000	€ 104.978
Wilgenhof				€ 10.176	€ 12.000	€ 22.500		€ 44.676	€ 44.676
Acaciahof	€ 32.500					€ 25.700	€ 561	€ 58.761	€ 58.761

Niet-financiële maatregelen ter vermindering werkdrumdruk

Naast benutting van de financiële werkdrumdruk wordt ook op andere manieren ingezet op het terugdringen van werkdrumdruk. In het ziekteverzuimbeleid zijn onderdelen opgenomen over het signaleren van werkdrumdruk en zorgen met betrekking tot gezondheid en het aanspreken op gedrag. Daarnaast wordt aandacht besteed aan meer efficiënt werken, projectmatig werken, coaching van medewerkers, digitaal toetsen en nakijken waardoor er nakijkwerk en administratief werk voor de leraar teruggedrongen kan worden.

Strategisch personeelsbeleid

Onze Wijs en haar scholen staan voor de uitdaging goed, eigentijds onderwijs toekomstbestendig en duurzaam te organiseren. Beleid op het gebied van personeel en organisatie is gericht op:

- Profilering als aantrekkelijk werkgever voor potentiële toekomstige medewerkers;
- Goed werkgever te zijn voor de eigen medewerkers;
- Aantrekkelijke loopbaan(ontwikkelings-)mogelijkheden aan te bieden;

- Investeren in duurzame inzetbaarheid en gezondheid van medewerkers;
- Vormen te verkennen van andere organisatie van onderwijs;
- Flexibiliteit te bieden in personeelsbeleid waar nodig en wenselijk;
- Goede begeleidingsmogelijkheden voor (startende en nieuwe) medewerkers.

Belangrijkste ontwikkelingen m.b.t. personeel in het afgelopen jaar

De ontwikkeling van het personeelsbeleid sluit aan bij de in het strategisch beleidsplan gestelde doelen. Met het personeelsbeleid wordt beoogd scholen te ondersteunen in het realiseren van hun doelen en wordt invulling gegeven aan eisen die gesteld worden vanuit nieuwe wet- en regelgeving.

De ontwikkeling van personeelsbeleid komt tot stand in overleg met de beleidsgroep personeelsbeleid, het directeurenoverleg en het college van bestuur. Tijdens de ontwikkeling van het beleid vindt afstemming en overleg plaats met de GMR over beoogde doelen en kenmerken van het beleid. Het college van bestuur stelt het beleid vast. Implementatie van beleid vindt plaats in overleg tussen college van bestuur, beleidsmedewerkers en directeuren. De wijze van implementatie is afhankelijk van de aard en het onderwerp van het betreffende beleid. Over de ontwikkeling, vaststelling en implementatie van beleid wordt gecommuniceerd in de stichtingsbrede nieuwsbrief en door directeuren op de school. Daarnaast is beleid terug te vinden in de digitale (werk)omgeving van de stichting.

Op de volgende onderwerpen is in 2019 nieuw beleid vastgesteld:

- Deeltijdbeleid
- Vervangingsbeleid
- Ziekteverzuimbeleid
- Formatieplanning

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

MVO staat voor maatschappelijk verantwoord ondernemen. MVO gaat over ondernemen: het gaat in eerste instantie over ondernemers en bedrijven, niet over burgers, consumenten of de overheid. Toch kunnen we als onderwijsstichting een bijdrage leveren. Maatschappelijk verantwoord ondernemen betekent dat we verantwoordelijkheid (willen) dragen voor maatschappelijke problemen zoals luchtvervuiling, klimaatverandering, arbeidsomstandigheden of vergrijzing. MVO begint met dat we als stichting deze problemen niet groter te maken. We gaan zelfs een stap verder: we streven ernaar een bijdrage te leveren aan het oplossen van deze problemen. We houden rekening met de maatschappelijke effecten van onze activiteiten.

We zetten in op goede arbeidsomstandigheden en hebben volop aandacht voor de persoonlijke ontwikkeling van onze medewerkers. Ook nemen we medewerkers in dienst die minder kansen hebben op de arbeidsmarkt.

We zetten ook volop in op het aanbieden van tientallen leer- en werkervaringsplaatsen, o.a. voor studenten van Scalda en de HZ.

Het thema MVO is nog volop in ontwikkeling bij Onze Wijs en we zullen in de nabije toekomst dit thema verder uitdiepen.

Toekomstige ontwikkelingen op het gebied van personeel en professionalisering

Op de volgende onderwerpen is in 2019 gestart met de ontwikkeling van nieuw beleid:

- Werving- en selectiebeleid
- Introductiebeleid en begeleiding voor startende en nieuwe medewerkers

- Gesprekkencyclus en competentie management
- Promotie- en promotiebeleid
- Arbobeleidsplan
- Opzetten Onze Wijs academie

Huisvesting & facilitair

De scholen van Onze Wijs zijn de fysieke plekken waar kinderen en medewerkers een groot deel van hun werk- en leertijd doorbrengen. Dat vraagt om voldoende ruimte voor iedereen en een prettige, veilige, efficiënte en eigentijdse inrichting. Een inrichting die klaar is om de laatste ontwikkelingen op gebied van boeiend onderwijs onderdak te bieden.

In het strategisch beleidskader 2017-2019 stond opgenomen dat we adequate huisvesting realiseren door:

1. Met actuele meerjaren onderhoudsplannen te werken;
2. In te zetten op duurzame, onderhoudsarme en energiezuinige gebouwen;
3. Jaarlijks een afgesproken vast bedrag te doteren aan de onderhoudsvoorziening om gewenste investeringen en onderhoudswerkzaamheden uit te kunnen voeren;
4. Tijdig met de gemeente in gesprek te gaan wanneer de leerlingengroei aanleiding is om meer beschikbare vierkante meters aan te vragen.

Onderdelen 3 en 4 zijn gerealiseerd. De onderdelen 1 en 2 echter (nog) niet. Met de gemeenten Vlissingen en Middelburg zijn we eind 2019 gestart met het opstellen van een Integraal Huisvestingsplan. Daaruit volgt in 2020 een meerjarenonderhoudsplan. In Oost-Souburg hopen we onze school de Burcht-Rietheim in 2020 te vervangen door nieuwbouw van een Integraal Kindcentrum.

In 2019 hebben we, naast scholenkoepel Archipel, een representatief bestuurskantoor betrokken in Vlissingen aan het Stadhuisplein.

Duurzaamheid

Met het Klimaatakkoord en vanuit Europese regelgeving wordt het verduurzamen van maatschappelijk vastgoed steeds belangrijker. Het vastgoed van onderwijs valt ook onder deze categorie. Veelal zijn deze gebouwen gefinancierd met maatschappelijke middelen van overheidswege. Binnen het op te stellen SHP worden ook voor onze scholen duurzaamheidsambities geformuleerd.

Bij het Kompas is geïnvesteerd in zonnepanelen. Voor de medewerkers, ouders en kinderen is via goed zichtbare panelen te volgen wat de opbrengsten van de zonnepanelen zijn.

Voor de Cypressenhof loopt een aanbesteding om over te gaan op energiezuinige LED-verlichting.

Op diverse scholen zijn oude CV-ketels vervangen door nieuwe energiezuinigere ketels.

Op een aantal scholen zijn de schoolpleinen aangepakt en is daar meer groen aangebracht.

Voor de nieuwbouw van de Burcht Rietheim gaan we voor "BENG" en als het even kan "0 op de meter" als norm. De nieuw te bouwen school zullen we zo energieneutraal als mogelijk bouwen.

Financieel beleid

Doelen en resultaten

De continuïteit van Onze Wijs en al haar scholen, de onderwijskwaliteit en het welbevinden van kinderen en medewerkers hangt voor een groot deel af van de financiële situatie. Dit betekent dat een financieel gezonde organisatie een vereiste is wat tot uiting komt in de volgende doelen:

- Jaarlijks wordt een begroting opgesteld op basis waarvan de middelen worden besteed (behaald);
- Nieuwe initiatieven en beleidsplannen worden voorzien van een financiële onderbouwing (deels behaald);
- Er is voldoende eigen vermogen voor de financierings- en bufferfunctie op basis van een actuele risicoanalyse (behaald);
- het zicht op de uitputting van onze budgetten wordt 'real-time' ondersteund door een inkoopportal en het gebruik van het dashboard Ultimview (niet behaald).

Ontwikkelingen

Voor 2020 zal er gezocht worden naar een systeem wat real-time informatie geeft over de uitnutting van onze budgetten. Doel is om dat dan ook al in 2020 te implementeren. Ook zal dan een financieel beleidsplan worden opgesteld met o.a. streefwaarden voor Onze Wijs.

Onze Wijs zal zoveel mogelijk rekening houden met de volgende ontwikkelingen met betrekking tot bekostiging:

- Invoering nieuwe gewichtenregeling per schooljaar 2019-2020 met een overgangsregime.
- Invoering modernisering bekostiging per kalenderjaar 2022. De effecten hiervan zijn op dit moment niet duidelijk.
- Daling van inkomsten vanuit samenwerkingsverband Kindop1
- Toename werkdrukken.

Treasury

Het treasury-beleid vindt plaats binnen de kaders van de regeling beleggen en belenen voor instellingen voor onderwijs en onderzoek en binnen de richtlijnen van het treasury-statuut van Stichting Onze Wijs. In het treasury- statuut wordt het treasury-beleid uiteengezet evenals een beschrijving van de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden in het kader van de treasury-functie en de verantwoording aan de raad van toezicht. Het treasury-statuut voldoet aan de 'Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016'. Het uitgangspunt is dat de toegekende publieke middelen overeenkomstig hun bestemming doelmatig worden besteed. Voor het gehele boekjaar is conform voorgaande beleid gewerkt.

Om goed uitvoering te geven aan treasury is het van belang dat de financiële logistiek goed is geregeld.

Er is één centrale rekening voor het uitvoeren van het betalingsverkeer en alle betalingsverkeer is geconcentreerd bij één bankinstelling. Jaarlijks vindt een evaluatie plaats met de bankrelatie van de stichting. De stichting heeft een terughoudend financieel beleid gevoerd, conform de Regeling Beleggen lenen en derivaten OCW 2016.

De liquide middelen zijn ondergebracht bij de Rabobank. De Rabobank heeft een A- rating en voldoet aan de criteria van de regeling en het treasurystatuut.

Er is gebruik gemaakt van spaarrekeningen. De tegoeden op deze rekening zijn direct opeisbaar. Dit beleid zal in 2020 niet worden veranderd.

Alle spaarrekeningen zijn ondergebracht bij de ING-bank, de Rabobank en de ABN-AMRO bank.

Door Stichting Onze Wijs wordt geen gebruik gemaakt van derivaten (zoals renteswaps) om risico's af te dekken. Tevens worden er geen belangrijke prijs-, krediet-, liquiditeits- en kasstroomrisico's onderkend. Er hebben zich in het verslagjaar geen liquiditeitsproblemen voorgedaan binnen Stichting Onze Wijs.

Allocatie middelen

Uitgangspunt is dat Onze Wijs door de overheid wordt gefaciliteerd. Op grond van het WPO is het bestuur van Stichting Onze Wijs belast met het besturen van de stichting en daarmee beschikkingsbevoegd ten aanzien van de middelen van de stichting. Het bestuur draagt immers de verantwoordelijkheid om de statutaire doelen van de rechtspersoon te realiseren. Het college van bestuur voert de regie op de allocatie van de middelen. Er vindt zowel voor bestedingsdoelen op het niveau van de stichting- als voor bestedingsdoelen op (individueel) schoolniveau toewijzing (allocatie) van middelen plaats. Dit wordt ook jaarlijks besproken met de directeuren.

De personele bekostiging wordt toegekend op basis van $T=-1$. Dit wil zeggen dat de bekostiging van schooljaar 2020/2021 gebaseerd wordt op het leerlingenaantal op 1 oktober 2019.

De personele en materiële bekostiging gaat in principe eerst naar de scholen, waarna op basis van een vastgestelde systematiek verdeling van gelden naar schoolniveau en bovenschools niveau plaatsvindt. De allocatie heeft een directe verbinding met de (meerjaren) begroting. De allocatiemethodiek van Onze Wijs sluit aan bij het realiseren van schaalvoordelen op organisatieniveau. Met de directeuren is afgestemd welke kosten bovenschools genomen worden en welke op schoolniveau. Ook is op die manier inzichtelijk wat de kosten zijn van het bestuurskantoor.

Voor de bovenschoolse zaken wordt een aparte begroting opgesteld. Alle begrotingen tezamen (schoolbegrotingen en bovenschoolse begroting) vormen de begroting van Onze Wijs. Deze begroting wordt met de directeuren, college van bestuur en raad van toezicht besproken, goedgekeurd en vastgesteld. Tevens wordt de begroting besproken met de GMR, die in deze adviesrecht heeft.

Jaarlijks wordt voor de scholen een dotatiebedrag voor groot onderhoud bepaald. De totale huisvestingskosten worden verrekend aan de hand van het aantal m² wat een school in gebruik heeft (solidariteitsprincipe). Keuzes (leegstand of verhuur) op de verschillende scholen kunnen de hoogte van het bedrag voor de individuele scholen beïnvloeden. Opbrengsten door verhuur zijn voor de individuele scholen.

Onderwijsachterstandenmiddelen

De verdeling van het budget voor het tegengaan van onderwijsachterstanden is in 2019 veranderd. Bij het bepalen van de doelgroep van het onderwijsachterstandenbeleid wordt niet meer alleen gekeken naar het opleidingsniveau van de ouders, maar ook naar hun herkomstland, de verblijfsduur in Nederland en of er sprake is van schuldsanering. Het CBS beoordeelt voor elk kind of het tot de doelgroep behoort; het ministerie berekent op grond daarvan het budget voor elke gemeente en elke school.

Gemeenten gebruiken het budget voor voorschoolse educatie en schakelklassen. Het herverdelingsproces begint voor gemeenten op 1 januari 2019 en duurt drie jaar, zodat ze tijd hebben om hun beleid aan te passen.

De herverdeling van het budget voor scholen begint in het schooljaar 2019/2020. Ook scholen krijgen een overgangperiode van drie jaar om aan de herverdeling te wennen. Scholen gebruiken het budget voor extra begeleiding en taalklassen voor kinderen met een achterstand.

Bij Onze Wijs ontvangen de scholen hun volledige budget voor onderwijsachterstanden (op basis van CBS scores). Vanuit de gemeente Middelburg ontvangen de scholen de middelen op basis van een verdeling, gemaakt door de gemeente en gebaseerd op basis van plannen die de scholen hiervoor zelf maken. In Vlissingen krijgen bepaalde scholen middelen die door de gemeente worden bepaald.

In de eerste helft van 2019 kregen twee scholen naar rato van het aantal gewichtsl leerlingen aanvullende bekostiging ingevolge de impulsregeling. De bedragen die zij ontvingen zijn volledig ingezet op scholen. Deze gewichtenregeling is per 1-8-2019 vervallen.

Zes scholen kwamen op grond van het schoolgewicht in aanmerking voor aanvulling op de Lumpsum Personeel ten behoeve van onderwijsachterstandsbestrijding.

Impulsgelden en gewichtengelden worden voornamelijk ingezet om de groepsomvang klein te houden, taalbeleid op school te ontwikkelen en uit te voeren en extra basiszorg op school. Dit stelt onze scholen in staat om meer aandacht te besteden aan instructie van taalzwakke leerlingen en het wegnemen van belemmeringen van leren, het inzetten van extra leermaterialen, realiseren doorgaande ontwikkelingslijnen, meer aandacht voor vergroten ouderbetrokkenheid, vergroten toeleiding doelgroeppeuters, extra opleidingen/cursussen voor het personeel en de inzet van onderwijsassistenten, verbeteren zorgstructuur, VVE- programma's, zomerschool, schakelklassen en/of aparte groepen voor extra taalondersteuning,

Voor bovengenoemde zaken worden ook de gemeentelijke onderwijsachterstandsmiddelen ingezet. Dit alles met als doel het voorkomen of terugdringen van het risico op een onderwijsachterstand bij de doelgroepkinderen.

Risico's en risicobeheersing

Interne risicobeheersingssysteem

Als schoolorganisatie geven we zicht en hebben we zicht op onze financiën in het licht van de noodzakelijke continuïteit van de schoolorganisatie. Hiertoe zijn de financiële ontwikkelingen, zowel in het begrotingsjaar als ook in het meerjarenperspectief meerdere malen per jaar in beeld bij het overleg van directie, bestuur en raad van toezicht. Via maandsrapportages (in 2019 voor maand 4, 5, 8, 9, 10 en 12) worden de financiële ontwikkelingen in het boekjaar gevolgd en waar nodig bijgesteld.

Ontwikkelingen op het gebied van leerlingen en personeel worden ook altijd gezien in het licht van het meerjarenperspectief van continuïteit. De voor 2019 voorziene mogelijke risico's hebben niet plaatsgevonden.

Periodiek vindt er een analyse plaats door opstellen van de maandsrapportages vooral waar het betreft de inzet (omvang in fte) van personeel en vindt zo nodig een bijstelling plaats. Nauwlettend wordt de vinger aan de pols gehouden of de formatieve inzet in lijn is met de bekostiging. De 4- maandsrapportages zijn onderwerp van gesprek binnen het directieuren overleg en raad van toezicht.

De belangrijkste risicogebieden en beheersmaatregelen:

- **Leerlingenaantal:** Onze leerling prognoses zijn voornamelijk gebaseerd op de prognoses die door Verus worden aangeleverd en met ervaringen van onze eigen schooldirecties en zijn in het verleden betrouwbaar gebleken. We verwachten een geringe daling voor de komende jaren. Een mogelijke komst van een school van een nieuwe scholenkoepel Sipo in Vlissingen kan, zeker op

termijn, zorgen voor een snellere daling dan nu voorzien. We toetsen onze leerling-prognoses aan de realisatie en sturen daar waar nodig bij. Door op sommige locaties te gaan werken met vernieuwende onderwijsconcepten verwachten wij een stabilisatie van het aantal leerlingen.

- Voldoende personeel: Tot op heden lukt het de scholen, weliswaar met steeds meer moeite, om vacatures in te vullen met personeel dat past in het team en de gewenste vaardigheden en kwaliteiten heeft. Alleen directe vervanging wegens ziekte zal door een slinkende invalpool steeds vaker problemen geven. We willen anticiperen op het lerarentekort door nieuwe leerkrachten aan ons te binden en uitvoering te geven aan goed werkgeverschap en goed HRM-beleid. De medewerkerstevredenheid is ruim voldoende. We hebben een strak beleid op ziekteverzuim en een nauw persoonlijk contact met de medewerkers van Onze Wijs tijdens ziekte. Daardoor zitten we met een ziekteverzuim van 5,68 % ruim onder het landelijk gemiddelde van 6,3 %. Een risico in deze is dat er onverwachts sprake zou kunnen zijn van onvoorziene langdurige ziektegevallen.
- Onderwijskwaliteit: Voor alle scholen is het basisarrangement afgegeven (begin 2019). In 2022 zal de onderwijsinspectie onze scholen opnieuw onderzoeken. Daarbij verwachten we wederom te voldoen aan de kwaliteitscriteria.
- Organisatie: Organisatorisch wordt er een sterke wissel getrokken op het management om op alle ontwikkelingen in de onderwijswereld te anticiperen en beleid te ontwikkelen dat ervoor zorgt dat Onze Wijs bij de tijd is. Evenwel verwachten we hier geen risico.
- Huisvesting: Onderhoudsbudget is door externen beoordeeld en voldoende bevonden.
- Inventaris en apparatuur: Risico's zijn nihil
- Risico's met politieke achtergrond: Risico's zijn nihil
- Risico's samenwerkingspartners: Hier ligt een risico bij samenwerkingspartner KOW. De mogelijkheid bestaat dat ze niet kunnen voldoen aan het inbrengen van de gewenste financiering voor de nieuwbouw van onze school de Parelburcht. In dat geval zullen we op zoek gaan naar een andere partner, die wel de benodigde financiën in kan brengen.

De risico's in de meerjarenbegroting liggen met name op het gebied van de bekostiging en personele lasten (gem. 83% van de kosten). Het is lastig te voorspellen hoe de bekostiging en het aantal leerlingen er de komende jaren uit komen te zien. De personele kosten zijn zo goed mogelijk afgestemd op de verwachte leerlingenaantallen, bij afwijkingen, dienen deze kosten hierop te worden afgestemd.

Ten tijde van het schrijven van het bestuursverslag (maart 2020) werd de wereld en ook Nederland steeds meer in de greep van het coronavirus (Covid-19). Vanaf 16 maart zijn de scholen gesloten en volgen onze leerlingen onderwijs op afstand. Het is op dit moment lastig in te schatten of de scholen na 6 april weer open gaan en zo nee, hoe lang een eventuele verlenging van de schoolsluiting blijft duren. Onze inschatting op dit moment is dat Covid-19 geen invloed zal hebben op de continuïteit van de stichting, aangezien we maandelijks een vast bedrag ontvangen voor onze exploitatie van de overheid. Eventuele extra kosten (zoals bijvoorbeeld voor extra schoonmaak en hygiëne maatregelen) zijn te overzien en voor Onze Wijs beheersbaar.

De belangrijkste risicogebieden en beheersmaatregelen zijn als volgt:

Risico's	Maximale impact per risico (a)	Kans dat risico zich voordoet (b)	Berekende verwachte impact (a x b)
Leerlingen	Rekening houdend met een onvoorziene extra demografische daling en concurrentie kunnen prognoses afwijken. Een extra daling van 1% (30 leerlingen a € 6.900) kost € 207.000	Niet waarschijnlijk	€ 82.000
Personeel	Onverwachte stijging ziekteverzuim personeel met 2% = € 260.000 (o.a. als gevolg van Covid-19)	Niet waarschijnlijk	€ 52.000
Onderwijskwaliteit	Basisarrangementen en voldoende resultaten	Nihil	
Organisatie		Nihil	
Huisvesting	Onderhoudsbudget mogelijk niet toereikend, hoewel deze extern is beoordeeld en voldoende is bevonden. € 75.000. Impact gemiddeld	Niet waarschijnlijk	€ 40.000
Inventaris en apparatuur		Nihil	
Risico's met een politieke achtergrond		Nihil	
Risico's samenwerkingspartners	Mogelijk afscheid nemen van partner kinderopvang en risico terugbetalen investeringen € 50.000	Niet waarschijnlijk	€ 25.000

De risicoschatting op basis van kans en impact zijn als volgt:

Impact

1. Zeer gering	€ 0	tot	€ 5.000
2. Laag	€ 5.000	tot	€ 20.000
3. Matig	€ 20.000	tot	€ 50.000
4. Gemiddeld	€ 50.000	tot	€ 75.000
5. Groot	€ 75.000	tot	€ 100.000
6. Zeer groot	meer dan € 100.000		

Kans

1. Nihil tot onwaarschijnlijk	0% tot 10%
2. Niet waarschijnlijk	10% tot 30%
3. Waarschijnlijk	30% tot 60%
4. Zeer waarschijnlijk	60% tot 90%
5. Bijna zeker	90% tot 100%

Evaluatie strategisch beleidsplan 2017-2019

De afgelopen jaren is er gewerkt met het Strategisch beleidskader 2017-2019. Door diverse omstandigheden o.a. diverse wisselingen in bestuur, is een deel van het beleidskader niet of onvoldoende uitgevoerd. In de beleidsgroep Strategie is de realisatie van het Strategisch beleidskader 2017-2019 geëvalueerd:

- **Ontwikkelingslijnen voor kinderen**

Er zou gewerkt worden aan een visiedocument, samen met de kinderopvangorganisaties, met betrekking tot inhoud en reikwijdte van ontwikkelingslijnen voor kinderen in de leeftijd van 0-12 of 2-12 jaar. Op sommige scholen is dit gerealiseerd. Helaas zijn de ontwikkelingslijnen nog niet beschreven. Wel zijn er diverse keren scholingen geweest, waarbij ook de KOW participeerde. Het is gewenst om in de komende periode, samen met de kinderopvangorganisaties, te werken aan een gedeelde visie hoe we elkaar kunnen versterken in het belang van de doorlopende leerlijn.

- **Onderwijs**

Hier is de afgelopen jaren goed aan gewerkt. Alle scholen hanteren dezelfde algemene uitgangspunten omtrent goed onderwijs. Teams sluiten aan bij de pedagogische en didactische behoeften en bieden een rijke, eigentijdse leeromgeving. Ze zetten zich in voor de relatie en betrokkenheid in een veilig schoolklimaat en beschouwen kinderen en ouders als partners in leren. Daarbij stemmen ze af met andere belanghebbenden. Er is behoefte aan een update van het interne visitatiekader, zodat we beter weten hoe ons onderwijs ervoor staat.

- **Identiteit**

Onze Wijs had het voornemen een identiteitsnotitie te ontwikkelen, waarbij onze Christelijke waarden vertaald zouden worden naar normen en omgangsvormen in de dagelijkse relatie leerkracht-kind, kinderen onderling en leerkracht-ouder. Die notitie is er niet, maar zal in 2020 ontwikkeld worden.

- **Leeropbrengsten**

Doel was dat 2019 teams bewust, cyclisch en systematisch werken aan leeropbrengsten. Leerkrachten en onderwijsassistenten weten welke processen nodig zijn om hoge opbrengsten te realiseren en wat dit voor hen betekent qua attitude en deskundigheid. Dit is voor een groot deel gerealiseerd, er is meer bewustwording binnen organisatie ontstaan over gebruik van doelen en het sturen van opbrengsten, evenals op het sturen van de kwaliteit van de leerprocessen. Begrijpend lezen is op aantal scholen opgepakt bijv. vanuit Natuurlijk Leren.

- **Personeelsbeleid/Scholing**

Door middel van bijscholing is er gewerkt aan de professionele ontwikkeling van onze medewerkers. Ook is er geïnvesteerd in teamleren. Directieleden hebben zich gebogen over het thema leiderschap binnen Onze Wijs. Veel van onze leerkrachten hebben een HBO of WO-master gedaan. Er is echter wel nog de nodige achterstand op het gebied van personeelsbeleid en meerjaren personeelsplanning. Dit zal voortvarend worden opgepakt tijdens de komende planperiode.

Verzuimbeleid

- Op een paar scholen is het verzuim nog (te) hoog. Streven is om onder het landelijk gemiddelde te komen. Er is recent een nieuw verzuimbeleid ontwikkeld en deze zal het komende jaar verder geïmplementeerd worden.

- **Financiën**

Onze Wijs kent een gezonde financiële exploitatie. Er wordt gewerkt aan real-time management- en stuur-informatie, maar is nog niet volledig gerealiseerd. Dat zal ook de komende periode de nodige aandacht krijgen.

- **Inkoop en aanbestedingsbeleid**

De afgelopen jaren is er gewerkt aan een goed inkoop- en aanbestedingsbeleid en dat werkt nu naar ieders tevredenheid.

- **Huisvesting**

De gemeenten Vlissingen en Middelburg trekken, samen met de besturen van primair- en voortgezet onderwijs, op in het ontwikkelen van hun meerjaren huisvestingsplannen. Op basis daarvan zal in 2020 het meerjarenonderhoudsplan van Onze Wijs geactualiseerd worden

Lijst met afkortingen

CAO = Collectieve Arbeids Overeenkomst

CPOZ = Coöperatie Primair Onderwijs Zeeland

CvB = College van bestuur

GGD = Gemeentelijke gezondheidsdienst

GMR= Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad

HBO = Hoger Beroeps Onderwijs

HZ = Hogeschool Zeeland

ICT = Informatie en Communicatie Technologie

(I)KC = (Integraal) Kind Centrum

IHP = Integraal Huisvestings Plan

MR = Medezeggenschapsraad

MT = Management Team

MVO = Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

P&O = Personeel en Organisatie

PC/RK = Protestants Christelijk/ Rooms-Katholiek

PMR = Personeelsgeleiding van de MR

PO = Primair Onderwijs

ROC = Regionaal Opleidings Centrum

RvT = Raad van Toezicht

VO = Voorgezet Onderwijs

WMS = Wet Medezeggenschap Scholen

WO = Wetenschappelijk Onderwijs

Verslag toezichhoudend orgaan

De raad van toezicht ziet toe op het beleid van de raad van bestuur en op de algemene gang van zaken in de stichting. De raad functioneert daarnaast als werkgever en klankbord van de raad van bestuur. Bij de vervulling van hun taak richten de leden van de raad van toezicht zich op het belang van de stichting zonder de belangen van de samenleving uit het oog te verliezen. Leden van de raad van toezicht zijn actief in een drietal commissies: remuneratiecommissie, auditcommissie en commissie kwaliteit.

Het profiel van de leden van de raad van toezicht kenmerkt zich door een brede maatschappelijke en bestuurlijke ervaring. De individuele leden zijn in staat om vanuit hun achtergrond en beroepsmatige bezigheid een concrete bijdrage te leveren aan het toezicht op de raad van bestuur.

Om de toezichhoudende rol goed te kunnen vervullen dienen leden van de raad te voldoen aan een aantal functie-eisen, zoals opgenomen in een voor de functie opgesteld profiel. Voor ieder lid van de raad van toezicht geldt dat hij/zij onafhankelijk moet kunnen opereren zonder 'last' naar enige achterban en niet betrokken mag zijn bij leveringen of diensten aan Onze Wijs.

Samenstelling raden van toezicht en bestuur

Begin 2019 is de heer J. van den Oord benoemd in de vacature van voorzitter raad van bestuur. In diezelfde periode nam de heer S. Cépero afscheid als voorzitter van de raad van toezicht. In deze vacature is de heer J. de Graaf benoemd per 10 april 2019. Mevrouw Pijpelink en de heer Snijder stelden rondom de zomer tussentijds hun functie beschikbaar. In het najaar zijn na een sollicitatieprocedure de dames Luscombe en Snelders benoemd per 1 januari 2020.

In een relatief korte periode is de bestuursfunctie gewisseld en hebben dus diverse mutaties in de samenstelling van de raad van toezicht plaatsgevonden. Voor de raad van toezicht heeft dit betekend dat in het jaar 2019 geen reguliere zelfevaluatie heeft plaatsgehad die wel onderdeel van de interne werkwijze van de raad vormt. Ook is daarom niet voldaan aan de scholingsverplichting. In het jaar 2020 zal dit weer ter hand worden genomen in de raad in nieuwe samenstelling.

Governance

De raad van toezicht volgt de Code Goed Bestuur in het primair onderwijs.

Vergader - en overlegmomenten

De raad heeft 6 maal vergaderd. Naast deze toezichtvergaderingen is volgens afspraak tweemaal regulier overlegd met de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad. De auditcommissie heeft drie maal vergaderd en dit geldt ook voor de remuneratiecommissie in de begeleiding van de in 2019 nieuw aangestelde voorzitter van de raad van bestuur.

In de vergaderingen van de raad van toezicht zijn besluiten genomen inzake:

- benoeming leden raad van toezicht
- klassenindeling WNT (wet normering topinkomens) die van toepassing is voor Onze Wijs voor de bestuurder en daarvan afgeleid voor de leden van het toezicht.
- goedkeuring jaarverslag en jaarrekening 2019
- goedkeuren begroting 2020 en meerjarenbegroting

In deze vergaderingen zijn, naast het volgen van de dagelijkse gang van zaken, de volgende onderwerpen in de loop van het jaar aan de orde geweest die vermelding verdienen:

- periodieke financiële rapportages
- inspectierapportages bezoeken scholen
uitbreiding staf met de functies beleidsmedewerker HRM en Kwaliteit en Onderwijs
bestuursformatieplan
- verhuizing bestuurskantoor
- verkenning van de samenwerking met andere stichtingen (hierin van belang aandacht voor eigen identiteit)
- opstart integraal huisvestingsplan scholen Vlissingen
- tijdelijke huisvesting en nieuwbouw voor de Burcht Rietheim (KC Parelburcht) in Oost-Souburg
- totstandkoming strategisch meerjarenbeleidsplan
- definitief inspectierapport bestuur en scholen
- inzet 2019 middelen onderwijs achterstanden beleid door de gemeenten
- rapport bestuursonderzoek onderwijsinspectie

In het jaar heeft tweemaal overleg plaats gevonden met de GMR. Verder is een aantal scholen bezocht en zijn specifieke aandachtspunten voor die scholen met de betrokken directeuren besproken. Een vertegenwoordiging van de RVT is aanwezig geweest bij een beleidsdag.

De auditcommissie heeft meerdere malen vergaderd met de bestuurder, de controller en de accountant. Onderwerpen van gesprek zijn de planning -en controlcyclus, jaarstukken en belangrijke financiële parameters in de besturing van de organisatie.

De commissie kwaliteit heeft één maal vergaderd met de bestuurder en de beleidsgroep kwaliteit o.a. over het bezoek van de onderwijsinspectie en de vorderingen die gemaakt zijn op het gebied van verbeteren van de onderwijskwaliteit.

Ook zijn door de leden van de raad in totaal 6 scholen bezocht. Daarnaast heeft de voorzitter nagenoeg alle scholen bezocht tijdens zijn kennismakingsronde.

2019

Het is een intensief jaar geweest voor alle betrokkenen in en bij Stichting Onze Wijs. Terecht richt veel aandacht zich op het voelbare personeelstekort, maar even zo zeer zijn er tal van inhoudelijke uitdagingen om de kwaliteit van het onderwijs goed te houden en waar mogelijk te verbeteren. Van beleidsmakers is en wordt terecht veel aandacht gevraagd om de waarde van goed onderwijs te borgen op tal van terreinen. Deze belangenbehartiging blijft voor de uitdagingen waarvoor de sector staat noodzakelijk.

Binnen Stichting Onze Wijs en op onze scholen is iedere dag door alle medewerkers hard gewerkt om goed onderwijs te verzorgen, te verbeteren en waar nodig te vernieuwen. Voor deze gedrevenheid en inzet danken wij graag alle betrokkenen. Het is immers mooi en dankbaar werk om de ontwikkeling van kinderen een zetje te mogen geven.

drs. Jan de Graaf,
voorzitter raad van toezicht

Kengetallen

Inleiding

In onderstaande tabel zijn meerdere kengetallen opgenomen. Als er een signaleringswaarde is vastgesteld door de onderwijsinspectie dan staat deze vermeld. Indien bepaalde kengetallen erg afwijken ten opzichte van de signaleringswaarde, kan dit aanleiding zijn tot verder onderzoek naar een financieel risico door de onderwijsinspectie.

Een signaleringswaarde is echter geen norm voor de onderwijsinspectie.

Kengetallen	2019	2018	Signaleringswaarde onderwijsinspectie
Huisvestingsratio	0,07	0,07	groter dan 0,10
Liquiditeit (current ratio)	2,95	2,90	kleiner dan 0,75
Rentabiliteit (1 jarig)	0,01	-0,01	lager dan -0,10
Solvabiliteit (incl. voorzieningen)	0,76	0,75	kleiner dan 0,30
Solvabiliteit (excl. Voorzieningen)	0,53	0,56	geen
Weerstandsvermogen (incl. mva*)	0,20	0,20	kleiner dan 0,05
Weerstandsvermogen (excl. mva*)	0,09	0,09	geen
Kapitalisatiefactor	0,36	0,35	geen

*mva: materiële vaste activa

Huisvestingsratio

Het kengetal "huisvestingsratio" geeft de verhouding weer tussen de huisvestingslasten en de totale lasten (inclusief financiële lasten).

Definitie: Som van de huisvestingslasten en afschrijvingen gebouwen en terreinen gedeeld door som van de totale lasten (inclusief financiële lasten).

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde van groter dan 0,10.

De huisvestingsratio is voor 2019 lager dan de signaleringswaarde onderwijsinspectie. In vergelijking met 2018 is de huisvestingsratio gelijk gebleven.

Liquiditeit (current ratio)

De liquiditeit geeft aan in hoeverre de organisatie op korte termijn aan haar verplichtingen kan voldoen.

Definitie: De verhouding tussen de vlottende activa (som van liquide middelen, kortlopende effecten, vorderingen en voorraden) en de kortlopende schulden.

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde kleiner dan 0,75.

Definitie: De verhouding tussen de vlottende activa (som van liquide middelen, kortlopende effecten, vorderingen en voorraden) en de kortlopende schulden.

De liquiditeitsratio geeft aan dat 2,95 keer kan worden voldaan aan de uitstaande kortlopende schulden, bestaande uit de posten benoemd in de toelichting op de balans onder 2.4 Kortlopende schulden.

De stichting heeft op 31 december 2019 de beschikking over € 3.702.754 aan liquide middelen en daarnaast € 1.173.212 openstaan aan nog te ontvangen bedragen.

Deze bedragen zijn binnen één jaar opeisbaar, waardoor kan worden voldaan aan de openstaande schulden die binnen één jaar voldaan moeten zijn, te weten € 1.650.800.

De liquiditeit is voor 2019 groter dan de signaleringswaarde onderwijsinspectie. In vergelijking met 2018 is de liquiditeitspositie gestegen.

In bovenstaande berekening is geen rekening gehouden met de in de voorzieningen opgenomen verplichtingen.

Rentabiliteit

De rentabiliteit geeft de verhouding aan tussen het resultaat en de totale baten.

Definitie: Resultaat gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde lager dan -0,10

De rentabiliteit geeft aan hoeveel van de totale opbrengsten omgezet wordt in het uiteindelijke resultaat

De stichting heeft met de totale baten, te weten € 18.415.599, een positief resultaat behaald van € 170.709.

De rentabiliteit is voor 2019 hoger dan de signaleringswaarde onderwijsinspectie. In vergelijking met 2018 is de rentabiliteitspositie licht gestegen.

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft de verhouding tussen eigen en vreemd vermogen aan en verschaft dus inzicht in de financieringsopbouw. De solvabiliteit geeft ook aan in hoeverre de organisatie op langere termijn aan haar verplichtingen kan voldoen.

Definitie inclusief voorzieningen: Eigen vermogen en voorzieningen gedeeld door het totale vermogen

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde kleiner dan 0,30.

Deze definitie van de solvabiliteit geeft aan dat 76% van het totale vermogen uit eigen vermogen ofwel reserves en voorzieningen bestaat, hetgeen inhoudt dat slechts 24% van het totale vermogen gefinancierd wordt met vreemd vermogen.

De solvabiliteit is voor 2019 groter dan de signaleringswaarde onderwijsinspectie. In vergelijking met 2018 is de solvabiliteitspositie licht gestegen.

Definitie exclusief voorzieningen: Eigen vermogen gedeeld door het totale vermogen.

De onderwijsinspectie hanteert geen signaleringswaarde voor deze berekening van solvabiliteit.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft aan het vermogen om niet-voorziene tot de reguliere bedrijfsvoering behorende risico's op te vangen.

Definitie inclusief materiële vaste activa: Het eigen vermogen gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde kleiner dan 0,05.

In deze definitie wordt de rol van het eigen vermogen als risicobuffer voor onvoorziene gebeurtenissen benadrukt.

Bij toepassing en verankering van het risicomanagement in de organisatie en het goed functioneren van de planning & control cyclus blijven altijd restrisico's achter. Voor het opvangen van de mogelijke financiële effecten moet het bestuur voldoende weerstandsvermogen hebben of opbouwen.

In deze definitie wordt de rol van het eigen vermogen als risicobuffer voor onvoorziene gebeurtenissen benadrukt.

Het weerstandsvermogen is voor 2019 groter dan de signaleringswaarde onderwijsinspectie. In vergelijking met 2018 is het weerstandsvermogen gelijk gebleven.

Definitie exclusief materiële vaste activa: Het eigen vermogen minus de materiële vaste activa gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).

De onderwijsinspectie hanteert geen signaleringswaarde voor deze berekening van het weerstandsvermogen.

Kapitalisatiefactor

De kapitalisatiefactor geeft een indicatie hoe rijk een schoolbestuur is; dit om te signaleren of onderwijsorganisaties misschien een deel van hun kapitaal niet of inefficiënt benutten voor de vervulling van hun taken.

Definitie: De activazijde van de balans minus de materiële vaste activa betreffende gebouwen en terreinen gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).

De onderwijsinspectie hanteert geen signaleringswaarde voor de kapitalisatiefactor.

Indicator reservepositie

Schoolbesturen dienen in hun jaarverslag een indicator voor hun reservepositie op te nemen. Ten tijde van dit jaarverslag waren de uitgangspunten van deze indicator nog niet bekend. Van Onze Wijs kan gesteld worden dat de reserve positie ruim voldoende is en er voldoende ruimte is om acceptabele risico's in de toekomst op te kunnen vangen. Op basis van de meerjarenbegroting, zie. ook p.41, kunnen we er van uitgaan dat de reserve positie de komende jaren licht zal stijgen en passend zal zijn bij het financieel beleid van het bestuur.

Financieel beleid

Financiële positie op balansdatum

Onderstaand treft u de balans aan per 31 december 2019 in vergelijking met 31 december 2018. Na de balans volgt een korte toelichting op de belangrijkste wijzigingen in de balans.

Activa	31-12-2019	31-12-2018	Passiva	31-12-2019	31-12-2018
Materiele vaste activa	1.929.185	1.969.588	Eigen vermogen	3.654.397	3.483.688
Financiële vaste activa	133.978	32.000	Vorzieningen	1.620.312	1.236.913
Vorderingen	1.173.212	1.121.925	Langlopende schulden	13.620	69.647
Liquide middelen	3.702.754	3.135.476	Kortlopende schulden	1.650.800	1.468.741
Totaal activa	6.939.129	6.258.989	Totaal passiva	6.939.129	6.258.989

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa is afgenomen met ca. € 40.000,00, dit als gevolg van lagere investeringen t.o.v. hogere afschrijvingen, resp. ca. € 436.000,00 versus € 476.000,00.

Financiële vaste activa

De mutatie in de financiële vaste activa komt enerzijds door een betaalde borg voor huur (€ 6.378) en anderzijds door een opgenomen vordering voor compensatie van betaalde transitievergoedingen na langdurige arbeidsongeschiktheid (€ 95.600,00). Tussen 1 april 2020 en 30 september 2020 kunnen betaalde transitievergoedingen worden gedeclareerd. Dit kan met terugwerkende kracht bij dienstverbanden die zijn geëindigd na 1 juli 2015.

Vorderingen

De vorderingen zijn toegenomen met ca. € 51.000,00. Deze toename is met name het gevolg van:

- Lagere vorderingen op OCW voor ca. € 8.000,00
- Lagere vordering op Archipel o.a. voor TEC gelden en overeengekomen samenwerking voor ca. € 10.000,00
- Lagere vordering richting gemeenten voor ca. € 10.000,00
- Nog te vorderen verhuuropbrengsten voor ca. € 20.000,00
- Lagere voorziening voor vooruitbetaalde leermiddelen en ICT voor ca. € 20.000,00.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn toegenomen met ca. € 567.000,00. In het kasstroomoverzicht wordt verder uiteengezet hoe dit tot stand is gekomen.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen is toegenomen door toevoeging van het resultaat aan de algemene reserve. In de toelichting op de balans wordt uiteengezet hoe dit eigen vermogen is opgebouwd uit de algemene reserve en de bestemmingsreserve (publiek en privaat).

Voorzieningen

De voorzieningen zijn toegenomen met ca. € 383.000,00 omdat de dotaties hoger zijn dan de onttrekkingen in verslagjaar. Dit werd met name veroorzaakt door de dotatie van:

- de voorziening groot onderhoud van € 400.000,00, daar waarbij de onttrekkingen uitkwamen op ca. € 190.000,00. De jaarlijkse dotatie van de onderhoudsvoorziening bepaald op basis van een in 2018 door OCS Maatschappelijk vastgoed vastgesteld rapport;
- een voorziening voor langdurig zieken voor een bedrag van ca. € 125.000,00. Deze voorziening is opgenomen voor bestaande verplichtingen in verband met doorbetaling van loon als gevolg van ziekte of arbeidsongeschiktheid voor maximaal 2 jaar en waarbij dit risico niet is verzekerd.
- Dotatie voor duurzame inzetbaarheid van ca. € 40.000,00. Om uren te kunnen sparen voor ouderenverlof moet de werknemer conform de cao PO vooraf een plan indienen, waarin staat hoe deze verlofuren de komende vijf jaren worden ingezet. De basis voor het waarderen van de voorziening zijn deze plannen.

Langlopende schulden

De langlopende schulden zijn afgenomen met ca. € 56.000 wat met name betrekking heeft op nog te besteden muzieksubsidies. In de toelichting op de te onderscheiden posten van de balans wordt deze nader gespecificeerd.

Kortlopende schulden

De toename van de kortlopende schulden met ca. € 182.000,00 zijn als volgt te verklaren:

- Toename van de crediteuren met ca. € 12.000,00
- Toename van de belastingen en sociale premies met ca. € 27.000,00. dit komt o.a. door de toename van het aantal werknemers in 2019 t.o.v. 2018
- Toename van te betalen vakantiegeld met ca. € 14.000,00
- Toename van nog te besteden subsidies met ca. € 27.000,00
- Toename van de overige overlopende posten van ca. € 103.900,00
- Toename van te betalen transitievergoedingen van ca. € 95.600,00

Analyse resultaat

De begroting van 2019 liet een negatief resultaat zien van € 127.747,00. Uiteindelijk resulteert een positief resultaat van € 170.709,00, een verschil van ca. € 298.000,00 t.o.v. de begroting. Het resultaat over het boekjaar 2018 bedroeg negatief € 88.705,00. In de navolgende paragraaf treft u een vergelijking aan en een specificatie van de belangrijkste verschillen.

Analyse realisatie 2019 versus realisatie 2018 en realisatie 2019 versus begroting 2019

Onderstaand een vergelijking van de staat van baten en lasten op basis van gerealiseerde en begrote baten en lasten voor het kalenderjaar 2019 en gerealiseerde baten en lasten voor het kalenderjaar 2018.

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Vershil	Realisatie 2018	Vershil
Baten					
Rijksbijdragen OCW	17.589.197	16.858.627	730.570	16.734.689	854.508
Overige overheidsbijdragen	114.513	22.200	92.313	38.625	75.888
Overige baten	711.889	500.124	211.765	743.925	-32.036
Totaal baten	18.415.599	17.380.951	1.034.648	17.517.239	898.360
Lasten					
Personele lasten	14.837.337	14.612.881	224.456	14.346.263	491.074
Afschrijvingen	476.355	448.417	27.938	445.343	31.012
Huisvestingslasten	1.315.769	1.220.000	95.769	1.177.663	138.106
Overige lasten	1.615.530	1.227.625	387.905	1.636.640	-21.110
Totaal lasten	18.244.991	17.508.923	736.068	17.605.909	639.082
Saldo baten en lasten	170.608	-127.972	298.580	-88.670	259.278
Financiële baten en lasten					
Financiële baten	485	500	-15	122	363
Financiële lasten	-384	-275	109	-157	-227
Totaal fin. baten en lasten	101	225	-124	-35	590
Totaal resultaat	170.709	-127.747	298.456	-88.705	259.868

Toelichting op de staat van baten en lasten:

Het resultaat is ten opzichte van 2018 gestegen met ca. € 260.000,00. De belangrijkste oorzaken van deze toename zijn:

Rijksbijdragen OCW

De rijksbijdragen namen t.o.v. 2018 toe met ca. € 855.000. Dit komt o.a. door:

- Een hogere PAB (Personeels- en arbeidsmarktbeleid) vergoeding van ca. € 407.000,00
- Een vergoeding voor bijzondere bekostiging 2019 van ca. € 297.000,00
- Een uitkering voor Oab (Onderwijs- en arbeidsmarktbeleid) gelden van ca. € 98.000,00
- Een hogere MI (Materiele instantie) vergoeding van ca. € 18.000,00
- Een hogere vergoeding vanuit de Prestatiebox, ca. € 38.000,00
- Een vergoeding voor vervangingskosten van 2 schooldirecteuren van ca. € 24.000,00
- Een lagere vergoeding voor Impulsgelden, ca. € 68.000,00
- Een lagere vergoeding vanuit het SWV Kindop1 van ca. € 27.000,00

De inkomsten voor het Personeel en Arbeidsmarktbeleid (PAB) nam toe met ca. € 407.000,00. Dit door o.a. een herziening van de Personele bekostiging, inclusief een indexering van 3,13% vanwege de gestegen ABP- en wettelijke premies. Ten opzichte van de definitief vastgestelde bedragen voor het schooljaar 2018–2019, was de aanpassing per 1 augustus 2019 voor de leraren 0,962% en 0,911% voor het onderwijsondersteunend personeel, voor de schoolleidingen waren er geen aanpassingen. De aanpassing van alle bedragen personeels- en arbeidsmarktbeleid bedroeg 0,962%. Daarnaast zijn de werkdrukgeden (als onderdeel van de PAB) ten opzichte van schooljaar 2018–2019 met € 66,73 verhoogd naar € 225,00 per leerling.

In december 2019 ontving Onze Wijs van DUO, voor het schooljaar 2019/2020, ca. € 297.000,00 als gevolg van het overeengekomen CAO loonakkoord. Dit bedrag moest volgens de richtlijnen van de overheid volledig als bate in 2019 worden opgenomen. Aangezien er in het primair onderwijs per balansdatum (31 december 2019) geen afspraken zijn gemaakt waarop werknemers een feitelijk of afdwingbaar recht hebben op de middelen van deze bekostiging, kan de besteding van de aanvullende bekostiging pas in het kalenderjaar 2020 plaatsvinden. In totaal gaat het in 2020 om een nabetaling lonen van ca. € 428.000,00, zijnde 33% van het maandloon januari 2020 (ca. € 253.000,00) en een eenmalige uitkering van € 875,00 per fte (ca. € 175.000,00). Het verschil tussen de nabetaling van de lonen en de uitkering vanuit het CAO loonakkoord (ca. € 130.000,00) zal naar verwachting in september van 2020 worden gecompenseerd.

Sinds augustus ontvangt Onze Wijs Oab gelden, over geheel 2019 betrof dit ca. € 98.000,00. Het Oab is gericht op de doelgroep van 4 tot 12 jarigen en focust op de ontwikkeling van kinderen bij wie al een onderwijsachterstand geconstateerd is, maar ook op de ontwikkeling van kinderen die vermoedelijk een onderwijsachterstand op zullen lopen als er niet tijdig ingegrepen wordt. Voorheen zat er in de lumpsum personeel, het budget voor personeels- en arbeidsmarktbeleid en in de materiele instandhouding een deel van de middelen vanuit het Oab. Die middelen zijn daar uitgehaald. Ook is er met de komst van de Oab gelden het budget voor impuls gelden komen te vervallen.

De bekostiging voor de Impuls gelden liep t/m het einde van schooljaar 2019, daarna zijn die gelden met de komst van de Oab gelden gestopt. In 2018 werd hier nog voor het gehele jaar een vergoeding ontvangen.

In 2019 waren er lagere inkomsten vanuit het samenwerkingsverband. De inkomsten waren in 2019 ca. € 585.000,00 tegen € 613.000,00 in 2018. De verlaging van de gelden vanuit het SWV (Kindop1) komen met name voort vanuit een lagere vergoeding i.v.m. de verminderde financiële positie van het SWV.

Overige overheidsbijdragen en overige baten

Per saldo zijn de overige overheidsbaten en overige baten gestegen met ca. € 44.000,00. Dit als gevolg van o.a.:

- Hogere bijdragen vanuit de gemeenten Vlissingen en Middelburg, ca. € 57.000,00
- Hogere overige vergoedingen van ca. € 19.000,00. Dit is inclusief een vergoeding vanuit de Kinderkunstweek voor ca. € 15.000,00
- Hogere vergoeding voor verhuur voor ca. € 75.000,00. Dit had vnl. betrekking op reguliere verhuur van ruimten in 2019 en 2018
- Lagere vergoedingen vanuit detacheringen van ca. € 128.000,00. Dit komt vnl. doordat de loonkosten vanuit Archipel m.b.t. de samenwerkingschool De Stroming in 2019 hoger uitvielen dan in 2018, per saldo ca. 99K. Daarnaast waren de TEC gelden ook ca. 11K lager dan in 2018.

Personele lasten

De personele lasten zijn t.o.v. 2018 ca. € 491.000 hoger, dit komt mede door:

- Hogere reguliere loonkosten van ca. € 369 000,00. Dit mede door een toename van de loonkosten en een stijging van het gemiddeld aantal medewerkers van ca. 207 fte naar 211 fte
- De overige personele lasten kwamen ca. € 85.000 lager uit. Dit als gevolg van met name ca. € 106.000,00 lagere kosten voor nascholing
- Lagere ziekengeld uitkeringen van ca. € 26.000,00
- Hogere dotatie voor personele voorzieningen, dit voor:
  - De jubileum voorziening, ca. € 8.000,00
  - De voorziening langdurig zieken, ca. € 125.000,00 (zie de toelichting op p. 36)
  - De voorziening duurzame inzetbaarheid, ca. € 40.000,00 (zie de toelichting op p. 36)

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn iets gestegen mede door hogere investeringen in 2019 t.o.v. 2018, resp. ca. € 436.000,00 en € 359.000,00.

Huisvestingslasten

De huisvestingslasten zijn met ca. € 138.000,00 gestegen door met name:

- Hogere kosten voor huur van ca. € 35.000,00. Dit o.a. voor huurkosten van het nieuwe bestuurskantoor voor ca. € 11.000,00 en nagekomen huurkosten 2018 en 2019 voor de huur van ruimte door de Cypressenhof bij Archipel voor ca. € 26.000,00
- Hogere kosten voor regulier onderhoud, ca. € 23.000,00
- Hogere energiekosten, ca. € 46.000,00
- Hogere schoonmaakkosten voor ca. € 32.000,00
- Hogere kosten voor publieke heffingen van ca. € 9.000,00
- Lagere overige huisvestingskosten van ca. € 7.000,00

Overige lasten

De overige lasten zijn gedaald met ca. € 21.000,00. Deze stijging komt o.a. voort vanuit het volgende:

Hogere kosten voor o.a.:

- Accountantskosten, ca. € 14.000,00
- Leermiddelen en ICT, ca. € 56.000,00
- Culturele vorming, ca. €11.000,00
- Contributies, ca. € 8.000,00
- Kantine kosten, ca. € 7.000,00
- Hoogbegaafdheid, ca. € 6.000,00
- Schoolbanken, ca. € 18.000,00.

Lagere kosten voor o.a.:

- Juridische ondersteuning, ca. € 24.000,00
- Uitgaven voor bibliotheek, ca. € 10.000,00
- Klein inventaris, ca. € 10.000,00
- Feesten en jubilea, ca. € 9.000,00
- Toetsen en testen, ca. € 4.000,00
- Reproductie en drukwerk, ca. € 50.000,00

Financiële baten

De financiële baten zijn laag als gevolg van de zeer lage markttrente.

Financiële lasten

Deze kosten zijn beperkt van omvang.

Nettoresultaat (vergelijking boekjaar 2019 met begroting)

Het jaar 2019 is afgesloten met een positief resultaat van ca. € 171.000. Er werd een negatief resultaat begroot van ca. € 128.000. Er is derhalve sprake van een positieve afwijking van ca. € 298.000. De belangrijkste redenen voor het positieve resultaat zijn de hogere (incidentele) personele baten die in 2019 zijn ontvangen. De hieraan gerelateerde uitgaven vinden echter pas in 2020 plaats. Dit betreft een bedrag van in totaal ca. € 428.000 inclusief werkgeverslasten. In de ontvangen rijksbijdragen over het kalenderjaar 2019 is met dit bedrag rekening gehouden. Exclusief deze extra baten is er sprake van een negatief resultaat van ca. € 171.000. Een negatief verschil ten opzichte van de begroting van ca. € 43.000.

Onderstaand wordt een verdere toelichting gegeven op het resultaat en op de afwijkingen. Tevens wordt per post een analyse gemaakt van de verschillen tussen de realisatie 2019 en de begroting 2019.

De totale baten zijn ca. € 1.034.000,00 hoger dan begroot. Deze wordt met name veroorzaakt door:

Hogere Rijksbijdragen van ca. € 731.000,00 als gevolg van o.a.:

- Hogere vergoeding voor de personele bekostiging van ca. € 140.000,00
- Hogere vergoeding voor de PAB vergoeding van ca. € 141.000,00
- Een tegemoetkoming voor het nieuwe loonakkoord (bijzondere bekostiging 2019), ca. € 297.000
- Nieuwe bekostiging voor Oab (m.i.v. 08-2019) voor ca. € 98.000,00
- Vrijval van subsidie voor zij-instromers van ca. € 58.000,00
- Een hogere vergoeding vanuit het SWV Kindop1 van ca. € 51.000,00
- Een vergoeding voor vervangingskosten van 2 schooldirecteuren van ca. € 24.000,00
- Een vergoeding voor de personele bekostiging groei, ca. € 42.000

Daarnaast was er ook sprake van een lagere vergoeding voor:

- Bekostiging Impulsgebieden van ca. € 57.000,00. M.i.v. 08-2019 is deze bekostiging komen te vervallen.
- Bijzondere bekostiging van asielzoekers van ca. € 73.000,00. Dit als gevolg van minder asielzoekers waar scholing aan gegeven moest worden.

Hogere Overige overheidsbijdragen van ca. € 92.000,00 door o.a.:

- Extra Oab gelden vanuit de gemeenten Vlissingen en Middelburg, in totaal ca. € 64.000,00
- Een vergoeding vanuit de Kinderkunstweek voor ca. € 15.000,00

Hogere Overige baten van ca. € 212.000,00 door o.a.:

- Hogere inkomsten van de schoolbanken, ca. 403.000,00. Deze inkomsten waren niet begroot evenals de uitgaven
- Hogere vergoeding voor verhuur van ca. € 60.000,00. Dit had vnl. betrekking op reguliere verhuur van ruimten m.b.t. 2018 en 2019
- Een lagere vergoeding voor detacheringen en TEC gelden voor ca. € 311.000,00
- Een vrijval muzieksubsidie van ca. € 36.000,00
- Een subsidie bewegingsonderwijs voor ca. € 22.000,00

Hogere personele kosten van ca. € 224.000,00 zijn o.a. het gevolg van:

Hogere kosten voor:

- loonkosten, ca. € 286.000,00 met name door een hogere formatie door wat was begroot, ca. 211 fte t.o.v. 199 fte.
- Kosten voor Arbo, ca. € 30.000,00
- Kosten voor nascholingen, ca. € 19.000,00
- Ziektekostenverzekering bij Nationale Nederlanden, ca. € 35.000. Is inclusief een na verrekening uit 2018 en een premiebijstelling voor 2019 i.v.m. een hoger verzuim dan in de voorschotnota was opgenomen.
- Hogere kosten voor inhuur derden, ca. € 161.000,00. Opvallende uitgaven daarbij waren o.a.:
  - Praktijk Cecille, ca. € 22.000,00
  - KOW, ca. € 35.000,00
  - RPCZ, ca. € 94.000,00
  - Onderwijs mobiliteitscentrum, ca. € 29.000,00
  - Contractables, ca. € 41.000,00
  - KIEM Institute, ca. € 30.000,00

Meer inkomsten waren er voor uitkeringen ziekengeld, ca. € 100.000,00 en waren er geen kosten uitgegeven voor inhuur personeel, daar waar € 30.000,00 was begroot.

De kosten voor detacheringen kwamen ca. € 344.000 lager uit dan begroot.

In de hogere loonkosten zitten ook de dotaties voor langdurig zieken (ca. € 125.000,00) en die voor duurzame inzetbaarheid (ca. € 40.000,00). Voor een nadere toelichting zie ook p. 36.

De afschrijvingskosten waren ca. € 27.000 hoger dan begroot, dit komt mede door hogere investeringen dan begroot.

De huisvestingslasten waren ca. € 96.000,00 hoger dan begroot, dit komt o.a. door:

Hogere kosten voor:

- Energie, ca. € 35.000,00
- Huur en medegebruik, ca. € 15.000,00
- Regulier onderhoud, ca. € 17.000,00
- Schoonmaak, ca. € 27.000,00

Hogere overige materiele lasten van ca. € 388.000,00 deze o.a. als gevolg van:

Hogere kosten voor:

- Schoolbanken, ca. € 399.000,00. Deze kosten waren niet begroot evenals de inkomsten
- Accountantskosten ca. € 23.000,00
- Uitbesteding administratie, ca. € 15.000,00
- Werving en advertentiekosten, ca. € 10.000,00
- Contributies, ca. € 12.000,00
- Feesten en jubilea, ca. € 4.000,00
- Kantine kosten, ca. € 5.000,00

Lagere uitgaven waren er voor:

- leermiddelen en ICT, ca. € 25.000,00
- Productiekosten en drukwerk, ca. € 27.000,00
- Representatiekosten, ca. € 6.000,00
- Bibliotheek, ca. € 5.000,00
- Hoogbegaafdheid, ca. € 6.000,00
- Kosten GMR, ca. € 5.000,00

Financiële baten

Door de zeer lage marktrente zijn de renteopbrengsten de afgelopen jaren afgenomen to bijna nihil.

Financiële lasten

Deze kosten zijn beperkt van omvang.

Investerings- en financieringsbeleid

Het beleid van de stichting is gericht op het zoveel mogelijk met eigen middelen financieren van die investeringen waarvoor geen subsidie van derden wordt ontvangen. De liquiditeit van de stichting is gezien de liquiditeitsratio van 2,95 (2018: 2,90) goed te noemen. Er is derhalve geen aanleiding voor het aantrekken van vreemd vermogen. De investeringen van 2019 zijn dan ook met eigen middelen gefinancierd.

Continuïteitsparagraaf

In de volgende paragrafen wordt ingegaan op de toekomstige ontwikkelingen voor de stichting. Hiermee willen we een beeld geven over de continuïteit van de organisatie. Er is geen sprake van majeure investeringen of van doorcentralisatie van de huisvesting.

Kengetallen	Realisatie	Realisatie	Begroting	Begroting	Begroting
	2018	2019	2020	2021	2022
Aantal leerlingen per 1 oktober	3.048	2.989	2.963	2.949	2.931
Aantal personeelsleden in fte per 31 december					
Bestuur / Management	10,79	12,65	12,95	12,95	12,95
Personeel primair proces	172,57	173,35	165,50	165,50	165,50
Ondersteunend personeel	24,05	24,85	20,10	20,00	20,00
Totale personele bezetting	207,41	210,85	198,55	198,45	198,45

Toelichting op de kengetallen

De afgelopen jaren was het leerlingenaantal t/m 2018 redelijk constant. De verwachting is dat het leerlingenaantal na 2019 verder af zal nemen. De inkomsten nemen daardoor ook af. De formatie zal in 2020 naar beneden bijgesteld moeten worden. Deze daling zal met name plaatsvinden bij het onderwijzend en onderwijs ondersteunend personeel. Door de werkdruggelden is er weer extra ruimte om extra ondersteuning in te kunnen zetten. Ter ondersteuning van de scholen is de formatie op het bestuurskantoor in 2019 uitgebreid.

Balans

Activa	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Materiele vaste activa	1.969.588	1.929.185	1.875.798	1.875.798	1.875.798
Financiële vaste activa	32.000	133.978	-	-	-
Totaal vaste activa	2.001.588	2.063.163	1.875.798	1.875.798	1.875.798
Vorderingen	1.121.925	1.173.212	1.211.171	1.211.171	1.211.171
Liquide middelen	3.135.476	3.702.754	2.961.395	3.029.623	3.121.590
Totaal vlottende activa	4.257.401	4.875.966	4.172.566	4.240.794	4.332.761
Totaal activa	6.258.989	6.939.129	6.048.364	6.116.592	6.208.559
Passiva	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Algemene reserve	3.044.479	2.976.570	2.946.529	3.014.757	3.106.724
Bestemmingsreserve (publiek)	311.055	587.003	438.103	438.103	438.103
Bestemmingsreserve (privaat)	128.154	90.824	-	-	-
Eigen vermogen	3.483.688	3.654.397	3.384.632	3.452.860	3.544.827
Voorzieningen	1.236.913	1.620.312	1.236.913	1.236.913	1.236.913
Langlopende schulden	69.647	13.620	24.890	24.890	24.890
Kortlopende schulden	1.468.741	1.650.800	1.401.929	1.401.929	1.401.929
	2.775.301	3.284.732	2.663.732	2.663.732	2.663.732
Totaal passiva	6.258.989	6.939.129	6.048.364	6.116.592	6.208.559

Toelichting op de balans

Voor de materiele vaste activa is uitgegaan van het ideaal complex, d.w.z. dat de afschrijvingen en investeringen jaarlijks gelijk blijven.

De verwachte resultaten zijn verwerkt in het Eigen Vermogen, waarbij er in de meerjarenbegroting gemakshalve van uit is gegaan dat deze mutatie via de liquide middelen loopt.

Bij het bepalen van de kosten voor meerjarig onderhoud wordt gewerkt met een MJOP voor alle scholen waarbij rekening is gehouden met een jaarlijkse dotatie voor onderhoud van € 400.00,00. Dit mede op basis van een door OCS Maatschappelijk Vastgoed verstrekt rapport. Eind 2019 is ten behoeve van het onderhoud ca. € 190.000,00 in mindering op deze voorziening geboekt. Voor komende jaren zijn er plannen voor grootschalige

renovaties van een aantal scholen.

Bij de andere balansposten wordt er na 2019 van uitgegaan dat deze posten jaarlijks gelijk blijven. Een indexering is hierbij niet toegepast.

Staat van baten en lasten

	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Baten					
Aantal leerlingen	3.048	2.989	2.963	2.949	2.931
Rijksbijdragen OCW	16.734.689	17.589.197	16.866.555	16.846.056	16.695.466
Overige overheidsbijdragen	38.625	114.513	164.850	54.100	54.100
Overige baten	743.925	711.889	452.772	450.000	450.000
Totaal baten	17.517.239	18.415.599	17.484.177	17.350.156	17.199.566
Lasten					
Personeelslasten	14.346.263	14.837.337	14.343.082	14.171.423	13.997.092
Afschrijvingen	445.343	476.355	527.203	527.203	527.203
Huisvestingslasten	1.177.663	1.315.769	1.252.050	1.251.553	1.251.553
Overige lasten	1.636.640	1.615.530	1.333.375	1.331.975	1.331.975
Totaal lasten	17.605.909	18.244.991	17.455.710	17.282.154	17.107.823
Saldo baten en lasten	-88.670	170.608	28.467	68.002	91.743
Financiële baten en lasten					
Financiële baten	122	485	500	500	500
Financiële lasten	-157	-384	-275	-275	-275
Totaal financiële baten en lasten	-35	101	225	225	225
Netto resultaat	-88.705	170.709	28.692	68.227	91.968

Toelichting op de staat van baten en lasten

Voor 2020 e.v. is rekening gehouden met de uitgangspunten zoals die zijn opgenomen in het "Strategisch beleidskader 2020-2024". Verder is in voornoemd meerjaren beleidskader aangegeven dat alle beleidsvoornemens binnen de geraamde bekostiging voor de komende jaren zullen worden gerealiseerd. Ter ondersteuning van dat beleid zijn middelen beschikbaar voor inhuur van externe deskundigen.

De baten zijn jaarlijks geïndexeerd en gekoppeld aan de verwachte leerling ontwikkelingen. Indien het verwachte aantal leerlingen zal afwijken, dan zullen de personele kosten daar op afgestemd moeten worden, die kosten kunnen wat langer doorlopen aangezien overtollig vast personeel eerst in RDDF geplaatst zou moeten worden. Eventuele tijdelijke contracten zullen worden opgezegd en vacatures niet ingevuld.

Alle overige kosten zullen in principe niet gelijkmatig afnemen bij een dalend leerlingen aantal.

De huisvestingslasten en overige materiele kosten zijn niet gebaseerd op de leerling ontwikkelingen aangezien veel kosten die hierin zijn opgenomen veelal niet leerling afhankelijk zijn.

Bij de afschrijvingen is rekening gehouden met een ideaalcomplex, d.w.z. dat de jaarlijkse afschrijvingen overeenkomen met de afschrijvingen van nieuwe investeringen en reeds afgeschreven investeringen.

De financiële baten en lasten zijn gemakshalve niet geïndexeerd, het effect hierbij zou ook minimaal zijn.

Overige rapportages

Rapportage aanwezigheid en verwerking van het interne risicobeheersings- en controle systeem.

Zie hiervoor 2.5 Risico's en risicobeheersing.

Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden.

Zie hiervoor 2.5 Risico's en risicobeheersing.

Jaarrekening

Grondslagen voor waardering van activa, passiva en resultaatbepaling

Algemeen

De grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn conform de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs (RJO). Op basis van de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs worden Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving toegepast (behoudens afwijkingen aanvullingen in de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs). De jaarrekening is opgesteld in euro's.

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Voor zover noodzakelijk worden op de vorderingen voorzieningen getroffen voor verwachte oninbaarheid.

Continuïteit

De jaarrekening is opgesteld vanuit de continuïteitveronderstelling

Vergelijking met voorgaand boekjaar

De grondslagen voor waardering van activa, passiva en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

In boekjaar 2019 zijn de baten en lasten van de schoolfondsbankrekeningen afzonderlijk opgenomen in de jaarrekening in plaats van het saldo zoals in voorgaande jaren gebruikelijk was bij het administratiekantoor. Als gevolg daarvan zijn er in de winst- en verliesrekening enkele rubriceringswijzigingen doorgevoerd in de vergelijkende cijfers over vorig boekjaar.

Grondslagen Balans

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of de vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen. De afschrijvingen vinden lineair en naar tijdsgelang plaats op basis van de verwachte toekomstige gebruiksduur. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht.

Voor een uiteenzetting ten einde vast te kunnen stellen of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering, wordt verwezen naar de opgenomen paragraaf Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa.

Onderstaand worden de afschrijvingstermijnen per categorie weergegeven. Tevens zijn de activeringsgrenzen vermeld.

Categorie		Afschrijvings- termijnen in maanden	Afschrijvings- percentage per jaar	Activerings- grens in €
Gebouwen	Permanent	480	2,5	n.v.t.
	Semipermanent	240	5	n.v.t.
	Noodlokalen	120	10	n.v.t.
Installaties	Verwarming, liften	180	6,67	n.v.t.
	Alarm, telefoon	120	10	n.v.t.
Kantoormeubilair	Bureaus, kasten, tafels	240	5	500
	Stoelen	120	10	500
Huishoud.apparatuur	Schoonmaakapparatuur	60	20	500
Schoolmeubilair	Docent- en leerlingensets	180	6,67	500
	Overige schoolmeubilair	240	5	500
Onderwijskundige apparatuur/machines	Beamer	60	20	500
	Kopieerapparatuur	60	20	500
	Overige	60	20	500
ICT	Netwerk	120	10	500
	Printers en software	48	25	500
	Computers en overig	60	20	500
Leermethoden	Methodes en overig	96	12,5	n.v.t.
Vervoermiddelen	Auto's	48	25	n.v.t.

Gebouwen

De gebouwen en terreinen worden opgenomen indien sprake is van economisch eigendom. Hiervan is sprake in het geval van eigen investeringen of van doordecentralisatie van de huisvesting. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is een voorziening voor groot onderhoud gevormd. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periode tussen de werkzaamheden van groot onderhoud.

Financiële vaste activa

Overige vorderingen

De onder financiële vaste activa opgenomen overige vorderingen omvatten waarborgsommen en worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde. Vervolgens worden deze waarborgsommen gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Omdat de goederen waarvoor borg is betaald eigendom zijn voor de duur van het gebruik wordt er geen voorziening getroffen voor oninbaarheid.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente-rente-inkomsten ten gunste van de winst- en verliesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas- en banktegoeden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen Vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserves en bestemmingsreserves.

De bestemmingsreserves zijn reserves met een beperktere bestedingsmogelijkheid, welke door het bestuur is aangebracht.

Omschrijvingen	Doel	Beperkingen	EUR
Reserve projecten Overige	schoolbanken	inzet door de scholen	209.598
Reserve nulmeting	nulmeting	dekking afschrijvingskosten	80.747
Bestemmingsreserve overig	financiering	dekking CAO loon nabetaling in 2020	296.658
Algemene reserve privaat	algemeen	inzet door stichting	90.824

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen

Voorzieningen worden onderscheiden naar aard en doel.

Toevoegingen aan de voorzieningen vinden plaats door dotaties ten laste van de staat van baten en lasten. De onttrekkingen vinden rechtstreeks plaats ten laste van de betreffende voorziening.

Voorziening jubilea

Op grond van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving is een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen gevormd. Voor de berekening is uitgegaan van de datum van indiensttreding van de medewerker in het onderwijs. Vanaf deze datum bouwt de medewerker aanspraken op voor een te ontvangen jubileum-gratificatie bij een 25-jarig en 40-jarig dienstverband. Er is rekening gehouden met een variabele blijfkans en een rekenrente van 1%. Voor instellingen met een aantal FTE van 50 of meer wordt gerekend met € 825 per FTE. Gelet op de omvang van de organisatie (meer dan 50 FTE) wordt de voorziening bepaald op € 825,00 per FTE.

Voorziening duurzame inzetbaarheid

De voorziening duurzame inzetbaarheid wordt opgenomen tegen de contante waarde van de gespaarde uren per einddatum verslagperiode, voor personeelsleden ouder dan 57 jaar waarbij een opnameplan is overeengekomen voor een looptijd van maximaal 5 jaar.

Voorziening langdurig zieken

Betreft een verplichting in verband met doorbetalingen van loon als gevolg van langdurige ziekte of arbeidsongeschiktheid voor maximaal 2 jaar, waarbij het risico niet is verzekerd.

Voorziening grootonderhoud

Voor uitgaven voor groot onderhoud van gebouwen wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud verloopt.

Overige voorzieningen

De overige voorzieningen worden opgenomen tegen nominale waarde van de voor de afwikkeling van de voorziening naar verwachting noodzakelijke uitgaven.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste waardering gewaardeerd tegen reële waarde. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Onder deze post vallen onder meer vooruitontvangen investeringssubsidies. Deze subsidies moeten zichtbaar in mindering gebracht worden op de materiële vaste activa of als schuld gepresenteerd worden onder vooruitontvangen investeringssubsidies.

Kortlopende schulden

De overlopende passiva betreffen de vooruitontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en/of nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen. Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde.

Grondslagen Staat van Baten en lasten

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Lasten en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het verslagjaar, zijn in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Het resultaat van de staat van baten en lasten wordt toegevoegd aan de (bestemde) reserves die door het bestuur zijn bepaald.

Rijksbijdragen worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft.

Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de Stichting de condities voor ontvangst kan aantonen.

Subsidies met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de staat van baten en lasten.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

De stichting heeft de toegezegde pensioenregeling bij het bedrijfstakpensioenfonds in de jaarrekening verwerkt als verplichtingenbenadering.

Voor de toegezegde bijdrageregelingen betaalt de instelling op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen. Behalve de betaling van premies heeft de instelling geen verdere verplichtingen uit hoofde van deze pensioenregelingen. De premies worden verantwoord als personeelskosten als deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terug storting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen.

Pensioenregeling

Nederlandse pensioenregelingen:

De instelling heeft op de balans geen eigen pensioenvoorziening opgenomen. De instelling is volgens de cao PO aangesloten bij het ABP. De belangrijkste kenmerken van deze regelingen zijn:

- pensioengevende salarisgrondslag is middelloon
- er heeft in 2016 geen indexatie plaatsgevonden
- de dekkingsgraad van het ABP was per 31-12-2019: 97,8%
- overige kenmerken zijn te vinden op www.abp.nl

Op de Nederlandse pensioenregelingen zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen betaald door de instelling. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terug storting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen.

Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de economische levensduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn inbegrepen onder de afschrijvingen.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Grondslagen kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij de indirecte methode wordt het resultaat als basis genomen. Dit overzicht geeft weer waaraan de in de verslagperiode beschikbaar gekomen gelden zijn besteed.

In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten moet het kasstroomoverzicht bijdragen aan het inzicht in de financiering, de liquiditeit, de solvabiliteit en het vermogen van de instelling om geldstromen te genereren.

Kredietrisico

De liquide middelen staan uit bij banken die minimaal voldoen aan het treasurybeleid.

Balans per 31 december 2019

En vergelijkende cijfers 2018, na verwerking resultaatbestemming

	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
	€	€
1 ACTIVA		
1.1 Vaste activa		
1.1.2 Materiele vaste activa	1.929.185	1.969.588
1.1.3 Financiële vaste activa	<u>133.978</u>	<u>32.000</u>
Totaal vaste activa	2.063.163	2.001.588
1.2 Vlottende activa		
1.2.2 Vorderingen	1.173.212	1.121.925
1.2.4 Liquide middelen	<u>3.702.754</u>	<u>3.135.476</u>
Totaal vlottende activa	4.875.966	4.257.401
TOTAAL ACTIVA	<u><u>6.939.129</u></u>	<u><u>6.258.989</u></u>
2 PASSIVA		
2.1 Eigen vermogen	3.654.397	3.483.688
2.2 Voorzieningen	1.620.312	1.236.913
2.3 Langlopende schulden	13.620	69.647
2.4 Kortlopende schulden	<u>1.650.800</u>	<u>1.468.741</u>
TOTAAL PASSIVA	<u><u>6.939.129</u></u>	<u><u>6.258.989</u></u>

Staat van baten en lasten

En vergelijkende cijfers 2018

	2019		Begroot 2019		2018	
	€	€	€	€	€	€
3 Baten						
3.1 Rijksbijdragen OCW Overheidsbijdragen en	17.589.197		16.858.627		16.734.689	
3.2 subsidies overige overheden	114.513		22.200		38.625	
3.5 Overige baten	<u>711.889</u>		<u>500.124</u>		<u>743.925</u>	
<i>Totaal baten</i>		18.415.599		17.380.951		17.517.239
4 Lasten						
4.1 Personeelslasten	14.837.337		14.612.881		14.346.263	
4.2 Afschrijvingen	476.355		448.417		445.343	
4.3 Huisvestingslasten	1.315.769		1.220.000		1.177.663	
4.4 Overige lasten	<u>1.615.530</u>		<u>1.227.625</u>		<u>1.636.640</u>	
<i>Totaal lasten</i>		18.244.991		17.508.923		17.605.909
<i>Saldo baten en lasten</i>		<u>170.608</u>		<u>-127.972</u>		<u>-88.670</u>
6 Financiële baten en lasten						
6.1 Financiële baten	485		500		122	
6.2 Financiële lasten	<u>-384</u>		<u>-275</u>		<u>-157</u>	
<i>Saldo financiële baten en lasten</i>		<u>101</u>		<u>225</u>		<u>-35</u>
Resultaat (na belasting)		<u>170.709</u>		<u>-127.747</u>		<u>-88.705</u>

Kasstroomoverzicht 2019

		2019		2018	
		€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Saldo baten en lasten			170.608		-88.670
Aanpassingen voor aansluiting bedrijfsresultaat:					
Afschrijvingen	4.2	476.355		445.343	
	2.1.1.2.				
Mutatie Reserve projecten Overige	9	-		27.720	
Mutatie voorzieningen	2.2	383.399		98.232	
			859.754		571.295
Totaal van aanpassingen voor aansluiting met het bedrijfsresultaat					
vorderingen	1.2.2	-51.287		-210.471	
Kortlopende schulden	2.4	182.059		28.609	
			130.772		-181.862
Totaal van aanpassingen in werkkapitaal			1.161.134		300.763
Kasstroom uit bedrijfsoperaties					
Ontvangen/betaalde rentes		101		-35	
Betaalde interest		-		-	
			101		-35
Kasstroom uit operationele activiteiten			1.161.235		300.728
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
(Des)investerings in materiele vaste activa	1.1.2	-435.953		-359.157	
(Des)investerings in financiële vaste activa	1.1.3	-101.978		3.250	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten			-537.931		-355.907
Kasstroom uit financieringsactiviteiten					
Mutatie opgenomen leningen	2.3	-26.341		39.444	
Dotatie langlopende schulden	2.3	7.840		-	
Aflossing langlopende schulden	2.3	-37.526		-5.449	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten			-56.027		33.995
Mutatie geldmiddelen	1.2.4		567.278		-21.184
Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:					
		2019		2018	
		€	€	€	€
Stand liquide middelen per 1-1		3.135.476		3.156.660	
Mutatie boekjaar liquide middelen		567.278		-21.184	
Stand liquide middelen per 31-12			3.702.754		3.135.476

Toelichting op de te onderscheiden posten van de balans

1.1	Vaste Activa	1.1.2.1	1.1.2.2	1.1.2.3	1.1.2.4	1.1.2.5	1.1.2.6	Totaal
1.1.2	Materiele vaste activa	Gebouwen	Terreinen	Inventaris en apparatuur	Overige materiele vaste activa	Vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op MVA	Niet aan de bedrijfsuitoefening dienstbare MVA	materiele vaste activa
Stand per 01-01-2019		€	€	€	€	€	€	€
	Verkrijgings- of waarderingsprijs	236.445	33.324	3.646.856	904.213	-	-	4.820.838
	Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	148.141	4.691	2.135.372	563.046	-	-	2.851.250
Materiele vaste activa per 01-01-2019		88.304	28.633	1.511.484	341.167	-	-	1.969.588
Verloop gedurende 2019								
	Investeringen	85.663	55224	214.994	80.071	-	-	435.952
	Desinvesteringen	63	-	300.292	187.092			487.447
	Afschrijvingen	12.152	2.908	375.030	86.265			476.355
	Afschr. op desinvesteringen	63	-	300.292	187.092			487.447
Totaal verloop in 2019		73.511	52.316	-160.036	-6.194	-	-	-40.403
Stand per 31-12-2019								
	Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	322.045	88.548	3.561.558	797.192	-	-	4.769.343
	Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	160.230	7.599	2.210.110	462.219	-	-	2.840.158
Materiele vaste activa per 31-12-2019		161.815	80.949	1.351.448	334.973	-	-	1.929.185

Gebouwen

In 2019 zijn alle activa die per 31-12-2018 volledig waren afgeschreven en niet meer in gebruik waren volledig gedesinvesteerd. In 2018 was sprake van de aankoop pand Griffioenstraat 34 in Middelburg voor € 1,00. Dit pand is in 2019 voor het aankoopbedrag geactiveerd.

Inventaris en apparatuur

In 2019 zijn alle activa die per 31-12-2018 volledig waren afgeschreven en niet meer in gebruik waren volledig gedesinvesteerd.

Overige materiele vaste activa

In 2019 zijn alle activa die per 31-12-2018 volledig waren afgeschreven en niet meer in gebruik waren volledig gedesinvesteerd.

1.1.3	Financiële vaste activa	Boek-waarde 1-1-2019	Investeringen 2019	Desinves-teringen	Dotatie	Resultaat 2019	Boek-waarde 31-12-2019
		€	€	€	€	€	€
1.1.3.8	Overige vorderingen	-	-	-	6.378	-	6.378
1.1.3.9	Transitievergoeding	32.000	-	-	95.600	-	127.600
	Totaal Financiële vaste activa	32.000	-	-	101.978	-	133.978

De overige vorderingen betreffen de borg voor de huur van het bestuurskantoor.

De Transitievergoeding heeft betrekking op betaalde transitievergoedingen welke m.i.v. 1 april 2020 teruggevorderd kunnen worden. Dit geldt met terugwerkende kracht bij dienstverbanden die zijn geëindigd na 1 juli 2015.

1.2 Vlottende activa

1.2.2	Vorderingen	31-12-2019		31-12-2018	
		€	€	€	€
1.2.2.2	OCW	747.348		755.843	
1.2.2.3	Gemeenten en Gemeenschappelijke regelingen	9.894		19.754	
	Subtotaal vorderingen		757.242		775.597
1.2.2.12	Vooruitbetaalde kosten	147.456		169.642	
1.2.2.14	Te ontvangen interest	-		-	
1.2.2.15	Overige overlopende activa	268.514		176.686	
	Overlopende activa		415.970		346.328
	Totaal vorderingen		1.173.212		1.121.925
1.2.4	Liquide middelen	31-12-2019		31-12-2018	
		€	€	€	€
1.2.4.2	Tegoeden op bankrekeningen	646.544		373.149	
1.2.4.3	Tegoeden op deposito rekeningen	3.056.210		2.762.327	
			3.702.754		3.135.476
	<u>Tegoeden op bankrekeningen</u>				

Tegoeden op bankrekeningen

De liquide middelen zijn toegenomen. In het kasstroomoverzicht wordt uiteengezet hoe dit tot stand is gekomen.

2 Passiva

2.1	Eigen vermogen	Stand per 1-1-2019	Resultaat 2019	Overige mutaties	Stand per 31-12-2019
		€	€	€	€
2.1.1	Eigen vermogen				
2.1.1.1	Algemene reserve	3.044.479	-105.239	37.330	2.976.570
2.1.1.2	Bestemmingsreserve (publiek)	311.055	275.948	-	587.003
2.1.1.3	Bestemmingsreserve (privaat)	128.154	-	-37.330	90.824
	Totaal Eigen vermogen	3.483.688	170.709	-	3.654.397

Algemene reserve

De algemene reserve is toegenomen door toevoeging van het positieve resultaat op de exploitatie.

Bestemmingsreserves (publiek)

De bestemmingsreserves zijn afgenomen door het resultaat op de nulmeting en de resultaten op de schoolbanken.

2.1.1.2	Bestemmingsreserves (publiek)	Stand per 1-1-2019	Resultaat 2019	Overige mutaties	Stand per 31-12-2019
		€	€	€	€
2.1.1.2.9	Reserve projecten overige	205.665	3.933	-	209.598
2.1.1.2.10	Reserve nulmeting	105.390	-24.643	-	80.747
2.1.1.2.11	Bestemmingsreserve overig	-	296.658	-	296.658
	Totaal bestemmingsreserve publiek	311.055	275.948	-	587.003

De bestemmingsreserve overig betreft een ontvangen uitkering bijzondere bekostiging welke wordt gebruikt ter financiering van de van CAO loonnabetaaling welke in 2020 wordt verantwoord.

2.1.1.3	Bestemmingsreserve privaat	Stand per 1-1-2019	Resultaat 2019	Overige mutaties	Stand per 31-12-2019
		€	€	€	€
2.1.1.3.1	Algemene reserve privaat	128.154	-	-37.330	90.824
	Totaal bestemmingsreserve privaat	128.154	-	-37.330	90.824

De overige mutaties in de algemene reserve privaat betreffen kosten van KIEM Institute (€ 30.371,00) en 0,2 fte inzet van een schooldirecteur (€ 6.959,00) welke als innovatiebudget t.l.v. deze voorziening zijn geboekt.

2.2	Voorzieningen	Stand per 01-01- 2019	Dotatie 2019	Onttrekking 2019	Vrijval 2019	Stand per 31-12- 2019	Bedrag < 1 jaar	Bedrag 1 t/m 5 jaar
		€	€	€	€	€	€	€
2.2.1	Personele voorzieningen	185.667	172.911	-	-	358.578	126.335	232.243
2.2.3	Voorziening voor groot onderhoud	1.051.246	400.000	189.512	-	1.261.734	519.458	742.276
	Totaal voorzieningen	1.236.913	572.911	189.512	-	1.620.312	645.793	974.519

2.2.1	Personele voorzieningen	Stand per	Dotatie	Onttrekking	Vrijval 2019	Stand per	Bedrag < 1 jaar	Bedrag 1 t/m 5 jaar
		01-01-2019	2019	2019		31-12-2019		
		€	€	€	€	€	€	€
2.2.1.4	Jubileum voorziening	165.600	8.475	-	-	174.075	26.925	147.150
2.2.1.5	Voorz. langdurig zieken	-	124.868			124.868	86.370	38.498
2.2.1.7	Duurz. inzetbaarheid	20.067	39.568	-	-	59.635	13.040	46.595
Totaal voorzieningen		185.667	172.911	-	-	358.578	126.335	232.243

De jubileumvoorziening is bepaald op het gemiddeld aantal fte's van 211.

2.3	Langlopende schulden	Stand per	Dotatie	Onttrekking	Vrijval 2019	Stand per	Bedrag < 1 jaar	Bedrag 1 t/m 5 jaar
		01-01-2019	2019	2019		31-12-2019		
		€	€	€	€	€	€	€
2.3.7	Overige langlopende schulden	69.647	7.840	26.341	37.526	13.620	-	13.620
		69.647	7.840	26.341	37.526	13.620	-	13.620

2.3.7	Overige langlopende schulden	Stand per	Dotatie	Onttrekking	Vrijval 2019	Stand per	Bedrag < 1 jaar	Bedrag 1 t/m 5 jaar
		01-01-2019	2019	2019		31-12-2019		
		€	€	€	€	€	€	€
2.3.7.4	Spaarverlof	1.798	-	-	1.798	-	-	-
2.3.7.5	Vooruitontvangen investeringssubsidies	67.849	7.840	26.341	35.728	13.620	-	13.620
Totaal overige langlopende schulden		69.647	7.840	26.341	37.526	13.620	-	13.620

2.4	Kortlopende schulden	31-12-2019		31-12-2018	
		€	€	€	€
2.4.8	Crediteuren	226.573		215.109	
2.4.9	Belastingen en premies sociale verzekeringen	558.583		571.733	
2.4.10	Schulden ter zake van pensioenen	191.541		152.257	
Subtotaal kortlopende schulden			976.697		939.099
2.4.14	Nog te besteden subsidies	79.816		53.475	
2.4.17	Vakantiegeld	451.254		437.015	
2.4.19	Overige overlopende passiva	143.033		39.152	
Overlopende passiva			674.103		529.642
Totaal Kortlopende schulden			1.650.800		1.468.741

Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten

3 Baten

	2019		Begroot 2019		2018	
	€	€	€	€	€	€
3.1 Rijksbijdragen						
3.1.1 Rijksbijdragen						
3.1.1.1 Rijksbijdrage OCW	15.985.628		15.521.750		15.384.926	
3.1.1.2 Bijzondere bekostiging	<u>296.658</u>		<u>-</u>		<u>-</u>	
Totaal Rijksbijdrage		16.282.286		15.521.750		15.384.926
3.1.2 Overige subsidies						
3.1.2.1 Overige subsidies OCW	<u>720.977</u>		<u>802.377</u>		<u>736.663</u>	
Totaal Rijksbijdragen		720.977		802.377		736.663
Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV		585.934		534.500		613.100
Totaal Rijksbijdragen		<u>17.589.197</u>		<u>16.858.627</u>		<u>16.734.689</u>
3.2 Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden						
3.2.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden						
	<u>114.513</u>		<u>22.200</u>		<u>38.625</u>	
Totaal Overige overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden		114.513		22.200		38.625
Totaal overige overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden		<u>114.513</u>		<u>22.200</u>		<u>38.625</u>
3.5 Overige baten						
3.5.1 Verhuur	86.655		26.600		11.408	
3.5.2 Detachering personeel	136.960		448.069		247.557	
3.5.3 Baten schoolfonds	402.727		-		408.973	
3.5.10 Overige	<u>85.547</u>		<u>25.455</u>		<u>75.987</u>	
Totaal overige baten		<u>711.889</u>		<u>500.124</u>		<u>743.925</u>

4 Lasten

4.1 Personeelslasten	2019		Begroot 2019		2018	
	€	€	€	€	€	€
4.1.1 Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten						
4.1.1.1 Lonen en salarissen	10.402.874		13.595.150		10.306.472	
4.1.1.2 Sociale lasten	1.785.392		-		1.847.933	
4.1.1.5 Pensioenpremies	1.684.110		-		1.350.437	
Totaal lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten		13.872.376		13.595.150		13.504.842
4.1.2 Overige personele lasten						
Dotaties personele voorzieningen	172.911		-		7.200	
Overig	899.319		1.025.231		967.232	
Totaal overige personele lasten		1.072.230		1.025.231		974.432
4.1.3 Ontvangen uitkeringen personeel						
4.1.3.3 Overige uitkeringen personeel	107.269		7.500		133.011	
Af: Ontvangen uitkeringen personeel		107.269		7.500		133.011
Totaal personele lasten		14.837.337		14.612.881		14.346.263

Lonen en salarissen

De loonkosten zijn hoger dan begroot, dit komt met name door meer onderwijspersoneel, de inzet van extra ondersteunend personeel welke ingezet zijn vanuit de werkdrukgeden en door hogere dotaties voor personele voorzieningen (zie p.38 en 40).

In de begroting van 2019 zijn de sociale lasten en de pensioenpremies niet apart begroot, maar maken onderdeel uit van de lonen en salarissen.

Sociale lasten

De sociale lasten zijn inclusief de premies voor het Vervangingsfonds en het Participatiefonds.

Gemiddeld aantal werknemers

"Het aantal werknemers bedraagt gemiddeld 302 in 2019 (2018: 300), de verdeling daarbij is als volgt:

	2019	Begroot 2019	2018
Bestuur / Management	13	12	12
Personeel primair proces	242	244	241
Ondersteunend personeel	47	42	47
Totaal aantal werknemers	302	298	300

4.2	Afschrijvingen	2019		Begroot 2019		2018	
		€	€	€	€	€	€
	Afschrijvingen op materiele vaste activa						
4.2.2		476.355		448.417		445.343	
	Totaal afschrijvingen		476.355		448.417		445.343

4.3	Huisvestingslasten	2019		Begroot 2019		2018	
		€	€	€	€	€	€
4.3.1	Huur	40.818		26.000		6.274	
4.3.3	Onderhoudslasten (klein onderhoud)	157.072		140.300		134.556	
4.3.4	Energie en water	269.466		234.000		223.127	
4.3.5	Schoonmaakkosten	384.750		358.000		352.753	
4.3.6	Belastingen en heffingen	66.797		57.700		57.217	
4.3.7	Dotatie onderhoudsvoorziening	400.000		400.000		400.000	
4.3.8	Overige huisvestingskosten	-3.134		4.000		3.736	
	Totaal huisvestingslasten		1.315.769		1.220.000		1.177.663

4.4	Overige lasten	2019		Begroot 2019		2018	
		€	€	€	€	€	€
4.4.1	Administratie- en beheerslasten	216.328		178.000		203.958	
4.4.2	Inventaris en apparatuur	9.611		6.700		19.365	
4.4.3	Leer- en hulpmiddelen	518.061		543.500		461.179	
4.4.4	Lasten schoolfonds	398.794		-		381.253	
4.4.5	Overige	472.736		499.425		570.885	
	Totaal overige lasten		1.615.530		1.227.625		1.636.640

In het boekjaar zijn de volgende bedragen aan accountantshonoraria (reeds onderdeel van 4.4.1.1) ten laste van het resultaat gebracht:

		2019		Begroot 2019		2018	
		€	€	€	€	€	€
4.4.1.1.1	Controle van de jaarrekening	19.000		13.000		21.644	
4.4.1.1.2	Overige	7.481		-		-	
			26.481		13.000		21.644

Alle hierboven opgesomde werkzaamheden zijn verricht door hetzelfde accountantskantoor in het huidig en/of vorig boekjaar

Bovenstaande honoraria betreffen uitsluitend de werkzaamheden die bij de stichting zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in art. 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties). De kosten voor de controle zijn inclusief bekostiging en omzetbelasting.

Bovenstaande accountantshonoraria zijn verwerkt op basis van het facturenstelsel.

6 Financiële baten en lasten

6.1 Financiële baten	2019		Begroot 2019		2018	
	€	€	€	€	€	€
6.1.1 Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	<u>485</u>		<u>500</u>		<u>122</u>	
Totaal financiële baten		<u>485</u>		<u>500</u>		<u>122</u>

6.2 Financiële lasten	2019		Begroot 2019		2018	
	€	€	€	€	€	€
6.1.1 Rentelasten en soortgelijke lasten	<u>384</u>		<u>275</u>		<u>157</u>	
Totaal financiële lasten		<u>384</u>		<u>275</u>		<u>157</u>

Bestemming van het resultaat

		Resultaat 2019		
		€	€	€
2.1.1	Algemene reserve (publiek)			-105.239
2.1.2	<u>Bestemmingsreserves (publiek)</u>			
2.1.2.9	Reserve projecten Overige	3.933		
2.1.2.10	Reserve nulmeting	-24.643		
2.1.2.11	Bestemmingsreserve overig	<u>296.658</u>		
2.1.2	Totaal bestemmingsreserve publiek		275.948	
	<u>Totaal bestemmingsreserves</u>			275.948
	Totaal resultaat			<u><u>170.709</u></u>

Gebeurtenissen na balansdatum

In maart 2020 is Nederland getroffen door een uitbraak van het Corona-virus. Voor Stichting voor PC/RK Primair Onderwijs Middelburg/Vlissingen betekent dit dat de scholen gesloten zijn geweest tot 11 mei. Het onderwijs wordt “op afstand” gegeven. Dit heeft impact op het proces van onderwijs geven, alhoewel het onderwijs wel door kan gaan. Op dit moment wordt verwacht dat de financiële impact op het vermogen en het jaarresultaat 2020 beperkt zal zijn, omdat de baten (bekostiging door OCW) gecontinueerd worden en ook het personeel gewoon wordt doorbetaald.

Verbonden partijen

De verbonden partijen die toegelicht dienen te worden, zijn hieronder opgenomen.

Verbonden partij

Statutaire naam	Juridische vorm 2019	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen vermogen 31-12-2019	Resultaat jaar 2019	Omzet 2019	Verklaring art. 2:403 BW ja/nee	Deelname percentage	Consolidatie ja/nee
				€	€	€			
SWV PPO Walcheren	Vereniging	Vlissingen	4	-	--	Nee	0%	Nee	
				-	--				

Code activiteiten: 1. Contractonderwijs, 2. Contractonderzoek, 3. Onroerende zaken, 4. Overige

Verantwoording subsidies

Model G

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

(Regeling ROS art. 13, lid 2 sub a en EL&I regelingen betrekking hebbend op EL&I subsidies)

Omschrijving	Kenmerk toewijzing	Datum toewijzing	Bedrag van toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	De prestatie is ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond	De prestatie is ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking nog niet geheel afgerond
					€	€
Subsidie zij-instroom	966880	03-2019	20.000	20.000	ja	-
Subsidie zij-instroom	966882	03-2019	20.000	20.000	ja	-
Subsidie zij-instroom	966929	03-2019	20.000	20.000	ja	-
Subsidie zij-instroom	994122	04-2019	20.000	20.000	ja	-
Subsidie voor studieverlof	1006342	09-2019	10.884	10.884	ja	-
Subsidie zij-instroom	1013507	11-2019	-2.059	-2.059	ja	-
Subsidie zij-instroom	1027305	12-2019	-6.290	-6.290	ja	-
Totaal			<u>82.534</u>	<u>82.534</u>		

G2. Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule

G2.A. Aflopend per ultimo verslagjaar

Toewijzing

Omschrijving	Jaar	Kenmerk	Bedrag van toewijzing	Stand begin verslagjaar	Ontvangst in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Te verrekenen ultimo verslagjaar
Niet van toepassing							
Totaal			<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

G2.B. Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Toewijzing

Omschrijving	Jaar	Kenmerk	Bedrag van toewijzing	Stand begin verslagjaar	Ontvangst in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Stand ultimo verslagjaar	Saldo nog te besteden ultimo verslagjaar
Niet van toepassing								
Totaal			<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

WNT: Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Indeling en bezoldigingsklasse

De indeling van de rechtspersonen of instellingen over de bezoldigingsklassen gebeurt op basis van drie generieke instellingscriteria te weten:

- (a) de gemiddelde totale baten per kalenderjaar
- (b) het gemiddelde aantal leerlingen, deelnemers of studenten, en
- (c) het gewogen aantal onderwijssoorten of -sectoren.

Deze instellingscriteria bieden een weergave van de zwaarte van de functie van de topfunctionaris gebaseerd op functiewaarderingsverhoudingen. Gezamenlijk geven de criteria een indicatie van de complexiteit van de betreffende bestuursfunctie.

Voor ieder criterium wordt een schaal gehanteerd. Uit de score op die schaal volgt een aantal complexiteitspunten. Het totaal van deze complexiteitspunten bepaalt in welke bezoldigingsklasse de rechtspersoon of instelling valt en welk bezoldigingsmaximum daarmee van toepassing is op de topfunctionaris(sen). Voor de bepaling van de complexiteitspunten verwijzen wij naar de Regeling bezoldiging topfunctionarissen OCW-sectoren.

Complexiteitspunten

Aantal complexiteitspunten per instellingscriteera	2019
Gemiddelde totale baten	4
Gemiddeld aantal leerlingen, deelnemers of studenten	3
Gewogen aantal onderwijssoorten of sectoren	1
Totaal aantal complexiteitspunten	8
Bezoldigingsklasse	C
Bezoldigingsmaximum	138.000

Afwijkende bezoldiging

Er is geen afwijkende bezoldiging van toepassing voor het verslagjaar 2019.

De WNT is van toepassing op Onze Wijs. Het voor Onze Wijs toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2019 €138.000.

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling, alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

2019

Bestuurder	
Dienstbetrekking	Ja
Aanhef	De heer
Voorletters	J.J.G.
Achternaam	van den Oord

Functievervulling in 2019	Dhr. J.J.G. van den Oord
Functie(s)	Bestuurder
Aanvang functie in verslagjaar	01-01
Afloop functie in verslagjaar	31-12
Taakomvang (fte)	1,000
Dienstbetrekking	Ja

Bezoldiging 2019	Dhr. J.J.G. van den Oord
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 98.670,00
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 18.365,00
Subtotaal bezoldiging	€ 117.035,00
Totale bezoldiging	€ 117.035,00
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 138.000,00
Onverschuldigd betaald bedrag bezoldiging	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Interim bestuurder	
Aanhef	De heer
Voorletters	J.M.
Tussenvoegsel	
Achternaam	Aarts

Funcatievervulling in	2019	2018
Funcatie(s)	Interim bestuurder	
Aanvang funcatie in verslagjaar	01-01	05-04
Afloop funcatie in verslagjaar	31-03	31-12
Aantal kalendermaanden	3	9

Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 187,00	€ 182,00
Maxima o.b.v. normbedragen per maand	€ 58.800,00	€ 209.100,00
Individueel toepasselijk maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 139.101,00	

Bezoldiging		
Werkelijk uurtarief lager dan het (gemiddeld) maximum uurtarief	ja	
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 4.700,00	€ 70.830,00
Totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1t/m12	€ 75.530,00	
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€ 0	
Totale bezoldiging, excl. btw	€ 75.530,00	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	

1C. Toezichthoudende topfunctionarissen.

De volgende toezichthoudend topfunctionarissen zijn in de tabel hieronder opgenomen.

Gegevens 2019						
Aanhef	De heer	De heer	De heer	De heer	Mevrouw	mevrouw
Voorletters	S.J.	J.	J.K.	J.H.	A.	A.
Tussenvoegsel		de				
Achternaam	Cépère	Graaf	Snijder	Kousemaker	Steutel	Pijpelink

Functievervulling in 2019						
Functiecategorie	Voorzitter	Voorzitter	Lid, vice-voorzitter	Lid	Lid	lid
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01-01/03	10/04-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-01/07

Bezoldiging in 2019						
Totale bezoldiging	€ 1.490,00	€ 6.705,00	€ 3.354,00	€ 3.354,00	€ 3.354,00	€ 2.236,00
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 3.346,00	€ 15.085,00	€ 13.800,00	€ 13.800,00	€ 13.800,00	€ 6.900,00
Onverschuldigd betaald bedrag bezoldiging	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging	€ 1.490,00	€ 6.705,00	€ 3.354,00	€ 3.354,00	€ 3.354,00	€ 2.236,00

De reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2018					
Aanhef	De heer	De heer	De heer	Mevrouw	mevrouw
Voorletters	S.J.	J.K.	J.H.	A.	A.
Tussenvoegsel					
Achternaam	Cépèro	Snijder	Kousemaker	Steutel	Pijpelink

Functievervulling in 2018					
Functiecategorie	Voorzitter	Lid, vice-voorzitter	Lid	Lid	lid
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12

Bezoldiging in 2018					
Totale bezoldiging	€ 8.940,00	€ 4.472,00	€ 4.472,00	€ 4.472,00	€ 4.472,00
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 19.950,00	€ 13.300,00	€ 13.300,00	€ 13.300,00	€ 13.300,00
Onverschuldigd betaald bedrag bezoldiging	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

De reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

3. Overige rapportage verplichtingen op grond van de WNT

Naast de hier voorgaand vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2019 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Rechten

Er zijn geen niet uit de balans blijkende rechten die hier moeten worden toegelicht.

Verplichtingen

De volgende niet uit de balans blijkende verplichtingen worden hieronder toegelicht.

Vlg Nr.	Omschrijving	Periode van t/m	Looptijd maanden	Bedrag per maand €	Bedrag verslag- jaar €	Bedrag < 1 jaar €	Bedrag 1-5 jaar €	Bedrag > 5 jaar €	Bedrag totaal €
1	CSU	vanaf 04-01-2016	onbepaald	19.212	263.495	230.540	922.160		1.152.700
2	Govers Salarisconsultancy	01-2018/12-2020	36	4.383	52.599	52.599	-		52.599
3	SHARP Electronics	09-2019/09-2024	60	1.365	4.095	16.378	65.512		81.890
4	Elloro	03-2020/03-2025	60	600	-	42.200	36.000		78.200

Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

Vlissingen, d.d. 17 juni 2020

Onze Wijs

Dhr. J. van den Oord
Bestuurder

Dhr. J. de Graaf
Voorzitter Raad van Toezicht

Dhr. J.H. Kousemaker
Lid Raad van Toezicht

Mevr. A. Luscombe
Lid Raad van Toezicht

Mevr. A. Steutel
Lid Raad van Toezicht

Mevr. R. Snelders
Lid Raad van Toezicht

Onze Wijs
Alexander Gogelweg 65
Vlissingen

Overige gegevens

Statutaire bestemming van het resultaat

Er is statutair niets geregeld inzake de bestemming van het resultaat.

Gegevens over de rechtspersoon

Naam: Onze Wijs
Adres: Stadhuisplein 20, 4382 LG Vlissingen
Telefoon: 0118-650232
E-mailadres: bestuurskantoor@onzewijs.nl
Internetsite: www.onzewijs.nl
Bestuursnummer: 42653

Contactpersoon: Dhr. J. van den Oord
Telefoon: 0118-650232
E-mailadres: j.vandenoord@onzewijs.nl

BRIN-nummers:

07ZN	Palmenhof
10XE	De Burcht-Rietheim
11EY	Oleanderhof
11JV	Het Vlot
11VK	Louise de Colignyschool
12FB	De Wissel
12FY	Het Kompas
15NS	Aventurijn
15SP	Cypressenhof
15UU	Wilgenhof
15XC	Acaciahof

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant